

— Izhaja ob 4. zjutraj. —

Stane mesečno Din 25.—; za ino-
scematno Din 40.— neobvezno.

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Dnevna redakcija: Miklošičeva cesta
št. 16/1. — Telefon št. 72.
Nočna redakcija: od 10. ure naprej v
Knaflcovi ul. št. 5/1. — Telefon št. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Uprava:

Upravišstvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 36.
Inzeratni oddelk: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 35.
Podružnici: Maribor, Barvarska ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta,
Račun pri poštneš. zavodu: Ljubljana
št. 11.842. — Praha št. 78.180
Wien Nr. 105.841.

Ljubljana, 7. aprila.

Milan Plut ni bil politična osebnost, ki bi stala v naši politični organizaciji na vplivnih ali vidnih mestih. Navzlic temu bo moral pisec novejših slovenske politične zgodovine zapisati na njegovo ime zelo velike zaslugе.

Milan Plut je bil med onimi redkimi Slovenci, ki so orali našemu narodnemu in državemu edinstvu ledino, bil je prvi med prvimi, ki ga je že daleč pred balkansko svetovno vojno srce vleklo v Beograd, da tamkaj seznanja srbsko javnost s slovenskim rodom in da obenem od tam začne med Slovenci popularizirati idejo jugoslovenstva. Globoko prožet jugoslovenskega nacionalizma in uverjen o potrebi razkroja Avstro - Ogrske, je vstopil v krog jugoslovenskih revolucionarjev ter storil vse, da bi svojim plemenitim narodnim idealom čim prej pridobil novih borcev tako v Srbiji kakor v Sloveniji. Skoro ves prvi decenij novega stoletja je bilo njegovo delovanje posvečeno propagandi za narodno ujedinjenje in politično svobodo »slovenskega juga«. Velika je zasluga Milana Pluta, da je tudi oficijalne kroge v Beogradu informiral o Slovencih, za katere se Srbi dotlej niso utegnili zadostno zanimati. Za nas je bila le škoda, da je avtoriteta prvih slovenskih emigrantov kolikor toliko trpela iz razlogov, ki so utemeljeni v slovenski bedi ter v nepopolnosti slovenskih političnih koncepcij. Vsekakor pa je bila prva kolonija Slovencev v Beogradu mnogo bolj vplivna po svoji poziciji, kakor je to običaj pri prvih kolonistih vsakega drugega naroda. To najbolje dokazuje veliko zaupanje, ki ga je užival Milan Plut tudi v reprezentativni beograjski javnosti.

Četudi se Milan Plut ni mogel v Beogradu — takrat daleč od Slovenije in skoro brez zasluge iz nje — tako uveljaviti, kakor bi se drugače mogel v ugodnejši poziciji in še z večjo kapaciteto, mu je vendar uspelo v Sloveniji ustvariti uprav graniten fundament za razvoj jugoslovenskega nacionalizma. Z veliko žurnalistično spretnostjo in s publicističnim elanom, ki ga do tedaj ni bila valena slovenska publika, je začel leta 1910. izdajati »neodvisni« dnevnik »Jutro«. Ki je hipoma postalo ognjišče in žarišče jugoslovenskih nacionalistov. Že prve številke tedanjega »Jutra« so vzbudile v Ljubljani in po vsej Sloveniji senzacijo neke radi žurnalistične novitete, marveč zlasti radi odločnosti in brezobzirnosti v zastopanju napredne jugoslovenske koncepcije. Plutovo »Jutro« je rodilo silen odpor ne le v krogu klerikalne, marveč tudi v krogu oficijalne napredne slovenske javnosti, ki je motrila njegovo prizadevanje v veliki meri le s stališča žurnalistične konkurence. Za avstrijske vladne gospode in nemške kroge pa je »Jutro« postalo pravcati strah, ki so ga preganjali z neprestanimi konfiskacijami in celo s pretnjo, da bo sodnija proti Plutu kot izdajatelju nastopila z direktno persekucijo. Vladni uslužbenci, ki so lovili po ljubljanskih trafikah konfiscirano »Jutro«, so na ves glas izjavljali, da »bodo oni Pluta naučili, kako se piše«. Voditelji kranjskih Nemcev dr. Eger je govoril v dunajskem nemškem klubu o jugoslovenski nevarnosti: po izletu »Ljubljanskega Zvona« v Beograd, kjer so bili Slovenci in Slovenec prvč sprejeti od prestolonaslednika Aleksandra, pa je nemško časopisje po vsej Avstriji divjalo in kričalo, da je bil izlet Slovencev v Beograd »nevarna politična in izdajalska demonstracija prve vrste«. Milana Pluta in njegovo »Jutro« je pri tej priliki nemško časopisje označevalo kot glavne krivce, da se je jugoslovenska propaganda razširila že do veleizdajstva. Danes moramo priznati, da se Nemci v tem pogledu niso varali. Uspeh jugoslovenske nacionalistične propagande je med Slovenci pod vplivom »Jutra« rastel tako močno, da je bila naša javnost v balkanski vojni malone vsa na strani Srbije, a da se je tedaj tudi že začela razvijati med našo omladino ekstremno radikalna nacionalistična organizacija, ki se je po programu srbske »Narodne obrane« z vso resnostjo pripravljala na revolucionaren pokret s ciljem osvoboditve in ujedinjenja vseh Slovencev. Hrvatov in Srbov.

Milan Plut je s svojim »Jutrom« bil gibalna sila tega revolucionarnega pokreta in jugoslovenskega prerajanja naše javnosti. Ne da se niti soditi, kako bi se drugače bili med Slovenci razvijali politični dogodki med vojno in ob njenem koncu, da ni bilo med nje že zasejano kleno zrnje jugoslovenstva, ki je v ponižanju in trpljenju med svetovno vojno kleno in priklilo na dan. Milan Plut je bil med tistimi redkimi sejalcji, kot takega ga bo morala vedno dostojno beležiti zgodovina našega prepoveda. Vsi, ki smo zasledovali njegov čvrsti, idealni in nesebični elan za zmago čistega jugoslovenskega prapora, pa mu ohranimo v srcih svetel spomin.

Večnaja Ti pamjat, mrtvi borec Milan Plut!

Stanovanjski zakon v sekciji soglasno sprejet

Glasovala je zanj tudi vsa opozicija. — Vlada sprejela zakonski načrt o ustroju sodišč.

Beograd, 7. aprila p. Danes ni bilo nobenega posebnega političnega dogodka. V narodni skupščini je zborovala sekcija zakonodajnega odbora, ki se bavi z zakonskim načrtom o stanovanjih. Zakon je bil sprejet brez izpremembe. Značilno je, da je opozicija glasovala zanj v celoti ne da bi stavila kak izpreminjalni predlog. Jutri dopoldne se sestane sekcija zopet k seji, da podpiše poročila in določi poročevalce.

Vlada je imela zvečer od 5. do 8. sejo, na kateri je nadaljevala razpravo o zakonskih načrtih, ki pridejo pred narodno skupščino. Nocoj je bil brez izpremembe sprejet zakonski osnutek o ustroju sodišč. Po tem načrtu se ustanove prizivna sodišča v

Beogradu, Nišu, Skoplju, Osijeku, Zagrebu, Ljubljani, Splitu, Cetinju, Sarajevu in Novem Sadu. Pri presojni sodišč bodo postavljene sodniške na razpoloženo in bodo potem lahko zopet nameščeni. Jutri dopoldne se seja ministrskega sveta nadaljuje. Na dnevnem redu je zakonski načrt o državnih pravdnikih.

AVDIJENCE PRI KRALJU.

Beograd, 7. aprila. p. Danes popoldne so bili pri kralju v avdienci ministri za žume in rudnike dr. Žerjav, minister ver Miša Trifunović in zunanji minister dr. Ninčić. Kakor se doznava, namerava prebiti kralj velikonočne praznike v Bosni.

Nobenih pogajanj med radikali in frankovci

Spletke konjunkturistov in opozicionalcev. — Demanti vodilnih krogov NRS. — Izjave radikalnih listov.

Beograd, 7. aprila. p. Politično življenje se razvija v Beogradu bolj in bolj v znamenju velikonočnih praznikov. Poslanci so večinoma že doma, zato je v Narodni skupščini zavladalo popolno mrtvilo. Le oni poslanci in oni ne-parlamentarci, ki se običajno pojavljajo z vehementno takrat, kadar je na obzorju kaka sprememba v vladi, porabljajo tudi predoraznične dneve za snovanje vsakojakih spletk, ki naj bi jim pomagale, da bi ne šla situacija s prezidom mimo njih. Videti je, da je ob takih prilikah v mladi parlamentarni državi veliko sil na delu, ki ne znajo lečiti interesa države od interesa osebnih ambicij in spekulacij. Kadar se bliža izprememba na vladi, se v našem parlamentu vse preveč pojavljajo osebnih instinkti, ki ovirajo hitro in gladko razrešitev situacije. Pri velikih parlamentarnih klubih so sicer v takih slučajih konflikti čisto osebnega značaja, ki se za kulismi odigravajo z grupacijami, podgrupacijami, pretnjami, izgravanjem, podpihovanjem in neštetiimi drugimi političnimi sredstvi in knji. Neizogibni, vendar pa bi morala biti tu »votova meja, ki ne dopušča, da se »vornašajo načela in veliki javni interesi. Razumljivo je tudi, da napne v času vladnih izprememb opozicija vse moči, da napravi vladni večini kar največ neprilik, vendar pa se tudi opozicija ne sme pri tem osmešiti, zlasti ne z nemo-gočimi in neverjetnimi vestmi. Kar se da uganja opozicija v očigled vladine rekonstrukcije, presega vse možnosti logike in pameti.

Beograd, 7. aprila. r. Povodom pisanja današnje »Politike« o nekem doseženem sporazumu med radikali in frankovci je izjavil ugleden radikal in intimen prijatelj min. predsednika Pašića vašemu dopisniku, da je vsa stvar popolnoma izmišljena. Radikalna stranka

ne vodi nobenih pogajanj s frankovci. Ako bi min. predsednik Pašić želel kakih razgovorov z frankovci, bi delegiral važnejše osebe iz svoje stranke, kakor so one, ki se omenjajo. Celi stvari se ne more pripisovati nobene večje važnosti. To izjavo so potrdili vašemu dopisniku tudi drugi ministri in poslanci radikalne stranke.

Beograd, 7. aprila. r. Današnje »Vreme« poroča iz Zagreba, da se tako zvanega pogajanja med radikali in frankovci ne smatrajo za resna. Sodi se, da so tozadevne vesti lansirali radiševci, ki se boje za svoje močnice. Dr. Horvat, o katerem se govori, da je bil v Beogradu, se je pred štirimi dnevi vrnil iz Holandske, kjer se je poročila njegova hči. Fuzija med radikali in frankovci ne bi bila ugodno sprejeta tudi pri onih elementih v Hrvatski, ki so iskreno iz prepričanja delali z radikalno stranko.

Beograd, 7. aprila. r. Današnje »Vreme« piše o političnem položaju ter opozarja z ozirom na opozicionalne vesti o nekakšni koncentraciji, da za sedaj ni nobenega izgleda za koncentracijsko vlado in da se ne čuti niti potreba no taki vladi in tudi ni nobene možnosti zanjo.

PAVLE RADIČ PRI STJEPANU RADIČU.

Zagreb, 7. aprila. n. Predsednik kluba HSS Pavle Radič je posetil danes Stjepana Radiča v zaporih sodnega stola in mu je poročal o svoji avdienci pri kralju in o svoji konferenci z ministrskim predsednikom Pašićem.

Zagreb, 7. aprila. n. Danes je bil Stjepan Radič pri preiskovalnem sodniku dr. Körblerju, da pregleda vse svoje dosedanje izjave. Ko jih pregleda, jih bo poprjal kot svoje. Dr. Maček in dr. Krnjević zamikata vesti, da nameravata ustanoviti posebno skupino nezadovoljne levice v hrvatski seljaški stranki.

Dr. Rybar imenovan za poslanika v Carigradu

Beograd, 7. aprila. p. Za jugoslovenskega poslanika v Carigradu je postavljen dr. Otokar Rybar, načelnik naše delegacije za pregovore z Italijani in ravnatelj oddelka zunanjega ministrstva za izvedbo mednarodnih pogodb. Dosedanji poslanik v Carigradu, Bakić, je postavljen na razpoloženo. V Beograd je došel naš poslanik v Sofiji, Rakić, da poroča vladi o poslednjih dogodkih na Bolgarskem.

Poseti pri ministru Ninčiću

Beograd, 7. aprila. p. Francoski poslanik Grenard je posetil danes zunanjega ministra dr. Ninčića, angleški poslanik Young pa njegovega pomočnika Markovića.

Prof. Vadjal upokojen

Beograd, 7. aprila. p. Bivši predsednik višjega šolskega sveta v Ljubljani, Fran Vadjal, je upokojen.

Fašisti in armada

Rim, 7. aprila. a. Ministrski predsednik Mussolini je bil danes donoldne sprejet v avdienci pri kralju, kjer je ostal okoli pol ure. Ob tej priliki je Mussolini prisegel kralju kot začasnemu vojni ministru. S tega, da je ministrski predsednik sam prevzel vojno ministrstvo, je jasno, da hoče on sam, oziroma fašistovska vlada porabiti to priliko in »pofašistiti« tudi vojsko. Značilno je, kar se posebno poudarja v opozicijskih krogih, da je Italija končno prišla tako daleč, da je odpravila iz vojnega ministrstva generale in da je stopil na njihovo mesto »korporal« Mussolini.

Ženska volilna pravica za občine v Franciji

Pariz, 7. aprila. s. Zbornica je priznala ženskam aktivno in pasivno volilno pravico za občinske volitve.

Angleži proti komunistični propagandi na Balkanu

London, 7. aprila. s. Diplomatski poročevalec »Daily Telegrapha« naglašja v neki očividno oficijozni informaciji, da je bil po imenovanju Joffeja za sovjetskega poslanca na Dunaju, tamkaj ustanovljen urad za razširjenje komunistične revolucije na Balkanu. Albanija, Grška in Bolgarija so b'e izvoljene kot jedra revolucij. Upati je, da bodo avstrijske oblasti storile vse mere, da osvoobodijo donavska ozemlja tam naseljenih boljševikov.

Borba proti komunistom v Bolgariji

Sofija, 7. aprila. a. Oficijelna bolgarska brzojavna agencija poroča, da so v zadnjih dveh mesecih organi javne varnosti odkrili vse komunistične organizacije, ki so skrivoma delovale po raznih mestih. Intenzivnemu delovanju policije se je razhvaliti, da je to subverzivno gibanje popolnoma paralizirano, dasi še ni popolnoma zadušeno. Policijske oblasti v oficijelnih objavah pripominjajo, da se je posrečilo identificirati glavne povzročitelje komunističnih nemirov. Med dokumenti, ki jih je policija našla, so se našla tudi imena glavnih voditeljev, in sicer: Koste Jankova, Iva na Maneva, Marka Fridmana in nekoga Dimitrijeva, katerim pa se je posrečilo pobegniti. Policija je aretirala nekoga Todorca Dimitrijeva, v čigar stanovanju so našli veliko število pečatov, ki so bili namenjeni za falsifikacijo raznih dokumentov, dalje 5000 dolarjev in ogromne vsote denarja v bolgarski valuti.

Položaj v ostrovske revirju normalen

Moravska Ostrava, 7. aprila. k. Stavka v moravsko - ostravsko - karvinškem ozemlju je popolnoma končana. Delo se je v vseh rudnikih zopet pričelo v polnem obsegu.

Obupna Herriotova borba za obstanek

Skoro nepremagljive težkoče v parlamentu. — Kompromisni predlog finančnega ministra o oddaji premoženja.

Pariz, 7. aprila. z. Kriza Herriotovega kabineta postaja vedno bolj akutna. Položaj je sedaj sledeči: Dosedanja vladna večina v poslanski zbornici je Herriotu zvesta, razven takozvane skupine radikalne levice, obstoječe iz 40 poslancev pod vodstvom Loucheurja. A ravno ta skupina je za vlado neobhodno potrebna, ako hoče imeti v poslanski zbornici zadostno in zanesljivo večino. Toda zadržanje Loucheurjeve skupine je izredno dvomljivo, ker je z vso odločnostjo proti oddaji premoženja, na drugi strani pa za majhno inflacijo, ki bi bila v korist veleindustriji. Ni izključeno zato, da bo skušal nov finančni minister de Monzie najti glede oddaje premoženja nekako formulo, ki bo sprejemljiva za Loucheurja. Najbrže bodo skušali zvaliti premoženjski davek predvsem na rentnike, dočim bi bilo industriji več ali manj prizanešeno.

Drugačen pa je položaj v senatu. Tam se je položaj kabineta vsled imenovanja de Monzie za finančnega ministra znatno izboljšal. Ker je Herriot sprejel kompromis novega finančnega ministra glede poslaništva pri Vatikanu, med Herriotom in senatom glede poslaništva pri Vatikanu ni pričakovati spora. Vprašanje pa je ali bo senat privolil v oddajo premoženja. Vsaj dosedaj je pokazal v tem ozirom odločno odklovlade jako krutčen.

Te dni se vrše pogajanja s posameznimi skupinami senata, da se najde formula, ki bi na eni strani omogočila sanacijo finančnega položaja Francije na drugi strani pa zagotovila privoljenje senata. Ako pa se novemu finančnemu ministru ne posreči pridobiti za svoj projekt privoljenja večine senata, potem postane vsekakor položaj vlade jako kritičen.

Pariz, 7. aprila s. Po seji ministrskega

sveta je obrazložil finančni minister de Monzie novinarjem načrt, ki ga je predložil zbornici. Po njegovih izjavah bo najprej obrok bankovcev povečan od 41 na 45 milijard frankov, ter zakonita meja predumov, ki jih daje francoska banka državi, zvišana od 22 na 26 milijard. Izdalo se bo prislilno posojilo, ki se bo obrestovalo po 3 odstotke in ki bo obdavneno. Posojilo je mogoče tudi podpisati z menicami, ki bodo zapadle v enem letu. Menice bodo morale garantirati tri osebe. Kdor bo podpisal manj kot desetino svojega premoženja kot prislilno posojilo, bo podvržen dodatnemu obdavčenju, pri čemur se bo njegova davčna dolžnost izračunala na podlagi njegovih dohodkov. Odplačilo premoženjskega davka se bo vršilo v 20 četrtletnih obrokih. Dohodki iz premoženjske oddaje se bodo v prvi meri porabili za amortizacijo državnih dolgov.

Pariz, 7. aprila. k. Kakor se poroča so socialisti v finančnem odboru zbornice stavili predlog za oddajo premoženja. Radikalni poslanec Malvy je bil od svoje frakcije pooblaščen, naj stopi s socialisti v pogajanja, naj ta predlog za enkrat umaknejo.

SENAT PROTI PROF. SCELLEJU.

Pariz, 7. aprila. k. Tekom posvetovalj o budžetu prosvetnega ministrstva, je neki senator kritiziral imenovanje profesorja Scelleja, ki je povzročil zadnje nemire na juridični fakulteti. Na njegov predlog je sklenila hiša s 138 : 134 glasovom vključ ugovorom prosvetnega ministra znižati njegovo plačo za 100 frankov v znak, da senat njegovega postopanja ne odobrava. Minister ni stavil vprašanje zaupnika.

Volitve niso rešile belgijske parlamentarne krize

Zopet nima nobena stranka večine. — Nemožne koalicijske kombinacije. — V par mesecih nove volitve?

Bruselj, 7. aprila. s. Vsled kompliciranega volilnega sistema, bo uradni rezultat nedeljskih volitev znan šele jutri ali morda celo šele v četrtek. Vendar pa ni pričakovati, da bi se sedanje privatne ugotovitve kaj spremenile, ker je število oddanih glasov že precej točno znano. Novi parlament bo štel: 81 katolikov (do sedaj 80), 76 socialistov (do sedaj 68), 25 liberalcev (dosedaj 33), 5 Flamcov (dosedaj 4) in 1 komunist (dosedaj 0). Interesantno je, da so komunisti dobili mnogo manj glasov kakor zadnjič, da so pa kljub temu sedaj dobili en mandat, dočim doslej niso imeli nobenega.

Volitve torej niso prinesle rešitve iz dosedanje parlamentarne krize. Niti katoličani

niti socialisti zase nimajo večine. Slej ko prej bodo liberalci jeziki na tehnični. Ker pa z njimi ne morejo trajno in iskreno sodelovati niti klerikali, niti socialisti, prokurirajo listi že sedaj novo izvoljenemu parlamentu, le kratko življenje in govore o možnosti, da pride še letos do zopetnih volitev. Napredek socialistov, ki se kaže še bolj po številu doblih glasov, kakor v številu priporjenih mandatov, razlagajo z ugodno pozicijo, ki so jo imeli socialisti kot opozicijska stranka. Za nje je glasovala tudi večina mlajše liberalne inteligence, v čemur je zopet vzrok za nazadovanje liberalcev.

V soboto bo že prepozno!

Velikonočna številka »Jutra« izide v najmanj 25.000 izvodih že v soboto zjutraj.

»Jutro« čitajo v Sloveniji v vsakem selu, v ostali Jugoslaviji pa po vseh večjih krajih. Število čitateljev se lahko mirno ceni na 100 tisoč. Noben podjetnik naj zato ne zamudi ugodne prilike, da priporoči svoje podjetje tako ogromni množici potom oglasa v »Jutru«.

Oglas je treba brez odloga naročiti, ker jih sprejema uprava do petka zjutraj. Za pozneje došle inzerate uprava ne more prevzeti jamstva, da pridejo še v velikonočno številko.

Nemške predsedniške volitve

Berlin, 7. aprila. s. Odkar so se stranke weimarske koalicije zedinile za kandidaturu dr. Marxa, je zmeda v taboru desničarskih strank vedno večja. Del nemških nacionalcev noče odnehati od tega, da bi postavil Hindenburga kot skupnega kandidata. »B. Z. am Mittag« doznava, da hoče Jarres odstopiti od kandidature, ker je ozlovoljen vsled tega, da smatrajo desničarske stranke njegovo osebo za postransko ter iščejo vedno še novih kandidatov. Kot tretji kandidat desničarjev se imenuje sedaj tudi bivši državni komisar za zasedeno ozemlje Hatzfeld, ki je katolik in ki ima baie več prania, da bi odtegnil nekaj glasov dr. Marxu.

Pesimističen govor Chamberlaina

Birmingham, 7. aprila. s. Zunanji minister Chamberlain je imel včeraj govor, v katerem je naglašal, da je trenutno notranji in zunanji mir elementarna potreba. Na mednarodnem polju morata priti do veljave zaupanje in varnost, sicer se bo Evropa počasi, toda gotovo približala novi katastrofi.

Anglija in Nemčija

London, 7. aprila. (Avala.) Spodnja zbornica je sprejela predlog zakladnega kancelarja Churchilla, da se uveljavi angleško-nemška pogodba glede izplačila 26 odst. reparacijske oddaje. Tudi v zgornji zbornici je bil sprejet isti predlog.

Borzna kriza v Italiji

Rim, 7. aprila. a. Zadnji ukrepi vlade glede borznega prometa, zaradi katerih je izbruhnila borzna stavka, so rodili še nadaljne težke posledice. Kakor zatrjujejo s prizadete strani, so ti ukrepi povzročili doslej do 2 in pol milijarde lir škode borznim klientom. Dalje je odstopil predsednik državne zveze borznih agentov Sacerdotti in ravnatoku tudi podpredsednik. Vlada se je pomagala na ta način, da je odgodila definitivno rešitev tega vprašanja s tem, da bodo borze zaprto od velikega četrka do velikonočnega ponedeljka 13. t. m. V tem času upa, da bo mogla doseči s prizadetimi krogi sporazum. Po vdarja se pa, da bo to borzno vprašanje imelo posledice tudi za samega finančnega ministra, čigar stališče se smatra za močno omajano. Ni izključeno, da bo finančni minister De Stefani odstopil, preden se zopet snide parlament.

Vprašanje francosko-angleških dolgov Ameriki

London, 7. aprila. k. Kakor javljajo listi iz Washingtona, bo ameriški državni podtajnik zakladnega urada v sredo odpotoval v Anglijo in Francijo, da prvič vprašanje, ali bi bilo na mestu, da se pri sedanjih finančnih razmerah razpravlja o predlogu glede ureditve dolgov Francije in Italije Ameriki.

Neverna bolezen odličnega rumunskega politika

Bukurešta, 7. aprila. (Avala.) Vodja konservativne stranke Aleksander Margileanu, ki se je šel pred kratkim vrniti z neke oporacije z Dunaja, je zopet težko obolen.

Kampanja o krivcih svetovne vojne

Ljuba Jovanović priobčile v »Politički« po »Novem Životu« nov članek o razmerju med Avstro - Ogrsko in Srbijo v dobi 1909. — 1913. ter navaja argumente, iz katerih je neutilitarno razvidno, da težišča Avstro - Ogrske, za vsako ceno izvajati vojno s Srbijo in to sosedo uničiti ali jo vsaj oslabilo do neškodljivosti. Te stvari so sicer znane, a se rade pozabljajo, sicer bi ne bilo mogoče, da kdo govori o Srbiji kot o državi, na katero more pasti senca krivde na izbruhu vojne.

Lj. Jovanović pripoveduje, da je leta 1909. Milovanu Milovanoviću, tedanjemu srbskemu vnememu ministru, neki ugledni angleški diplomat rekel: »Čuvajte se! Avstro - Ogrska vam pripravlja na vaši južni meji Veliko Albanijo.« Srbska diplomacija je odtlej pazila in se prepirala, da je angleška informacija točna. Ta Velika Albanija bi imela obsegati mnogo večji teritorij nego je bila tedanja Srbija, in sicer pet tedenjnih turških vilajetov, namreč skaderskega, janiškega, bitolskega, kosovskega in solunskega. Obsegati bi imela tedaj ne le albansko ozemlje, marveč tudi vso Staro Srbijo in Makedonijo in prestolnica njena bi postala veliko mesto Solun. Tako bi bila Srbija obkrožena tudi z južne strani, srbski živeli na jugu pa bi bil na milost in nemilost izročen Arnavtom. Jasno je bilo, da se je morala Srbija braniti proti tem napakom o pravem času; sklenila je l. 1912. balkansko zvezo in zmagovita vojna s Turki je preprečila avstrijske nakane.

Toda Avstro - Ogrska se ni obupala. Od l. 1912. do 1914. je izzivala afero za afero, samo, da izzove Srbijo in se zaplete v vojno z njo. Najprej je povzročila o Božiču l. 1912. famozno Prohaskovo afero v Prizrenu, ko so vojaški krogi na Dunaju že povsem resno računali, da so našli zaželeno priliko za vojno.

Malo pozneje je sledila avstrijska zahteva, da zapusti Srbija Albanijo ter se odreče toliko potrebnemu dostopu do morja. Da ohrani mir, se je morala Srbija vdati. A ko je nekaj mesecev pozneje Srbija zmagovito odbila zavratni bolgarski napad na Bregalnici, je Avstrija za nepričakovani preobrat toliko razlutila, da je sklenila, da sama napade Srbijo in doseže to, česar niso zmogli Bolzari, samo odporu Italije, ki se je uprila avstrijski agresivnosti, se je zahvaliti, da se ni že l. 1913. vžgal požar svetovne vojne. Ali to še ni bilo dovolj; po bukeškem mirovnem sklepu, ki je definitivno pokopal avstrijske protisrbske balkanske aspiracije, se je Avstrija znova hotela vreči na Srbijo. Le dinastičnem so povzročila, da je Berlin ukazal Dunaju, da mora pustiti bukeško mirovno pogodbo; da ni bilo tega, bi se svetovna vojna pričela že v poletju l. 1913.

Kdo je izzival na vojno v dobi 1909. do 1914., o tem ne more biti nikakega dvoma.

Radičevci in volilci

Zagreb, 7. aprila.

Radičevski poslanci se z novimi poročili ne upajo med narod. Nikakor nimajo volje, da bi med svojimi množicami započeli novo delo v skladu z deklaracijo Pavla Radiča. Odkar so to izgovorili, da mora prei glavni odbor HRSS ali pa plenu »Hrvatskega narodnega zastopa« ustvariti primerne zaključke in podati končne direktive. Pavle Radič se je zato tako »ztrajno zadržal v Beogradu, da je zamogel temeljito proučiti učinke svojih izjav in avdienc, da je lahko svojega strica v zaporu podrobno informiral in nato od njega dobil nova taktična navodila. Odgovorno pooblastila. Tudi zajednički poslanci so nenormalno tihi in skopi z izjavami ter prepuščajo svoje gospodarske smisljenike v Zagrebu svobodnemu modrovanju o bodoči politiki.

Radičevcem naklonjeni blokaški tisk sicer jasno vidi, da se radičevski poslanci ne upajo med narod, a navzlic temu pod golo in sumljivo fikcijo, da radičevske mase sledijo sledjo gestam svojih voditeljev, atakira radikale, naj razderejo Narodni blok in se usmiliijo spokornikov. Nič ne mara blokaški tisk za to, da je radičevcem že stokrat bilo povedano, naj z delom dokažejo vsaj polovico one lojalnosti in državotvornosti, ki sta jo pokazali obe stranki Narodnega bloka, nakar se bo šele moglo govoriti o njihovi guverneamentalnosti. Kakor so v Beogradu v Narodni skupščini stali na razpotju in se končno le odločili k izjavi, da krenemo na pot k državni konsolidaciji, tako zdaj v Zagrebu stojijo na novem razpotju in se ne morejo odločiti, po kakšni poti bi se namerili med svoje stotisočere volilce. Negotovost v zadržanju radičevskih poslancev in v razpoloženju njihovih mas zahteva naravno negotovost v zaupanju do HRSS tudi po njeni formalni kapitulaciji. Besedolomstvo je pri HRSS naj že bilo notorno, zato tudi zdaj zahteva opreznost, da se pričaka razjasnitev situacije v celi HRSS. Skoro nenotrebno je torej poudarjati, da se v Beogradu ne bo nihče zaletel s sentimentalnostjo.

Pavle Radič pravi, da imajo radičevski poslanci »pooblastilo naroda« za sedanjo izpremenjeno politiko. Toda na volitvah im narod tega pooblastila ni dal, temveč jim ga je na hitro roko podal zaprti Stefan Radič. Nekateri radičevci tudi pravijo: »Naši pristaši imajo za sveto pismo vse, kar reče Stepan Radič, kateremu neomahno zaupajo in zatorej tudi z novo politiko ne morejo biti iznenadeni.« A to je ravno noka-

zati se šele mora, ali je Stipa tudi že danes absolutni gospodar in diktator, ali slega vera vani ni niti malo pokolebana med masami. Ali bodo poslanci HRSS zmogli toliko poštenosti in smelosti, da se podajo v svoje rajne s čisto resnico in si pribavijo nedvoumno raknadno odobritev za svoj preokret. Ali pa bodo še nadalje slepomišli z izgovori in zavijanjem kakor je to prvi storil dr. Pernar, ki sicer demantira svoje izjave, a se navzlic temu potrjuje? ... Kakor si bodo radičevci postlali, tako bodo ležali; to je poleg vseh smešnih kombinacij in prizadevanj opozicijskega tiska jasno kot na dlani. Za negotovost radičevskih poslancev je vrlo značilna tudi spekulativnost frankovcev in posebno še hrvatskih klerikalcev, ki si silno energično vihaio rokave. Na prehodu skozi Zagreb je doktor Korošec pretresel z doktor Baricem, generalom pučkašev (klerikalcev) podrobni načrt za ofenzivo proti radičevcem. Smatralo, da je zanje prišla prava »hora«. Reče pa se lahko, da tudi pučkaši delajo račun brez krčmarja in da pijejo na medvedovo kožo, dočim so doslej imeli kredita za jezevo ...

Lastna obsodba

Včerajšnji »Slovenec« se vračuje, koliko bi imela SLS od tega, ako bi se odrekla svoji programatični točki, da smo Slovenci narod sam zase, ter bi bila sprejeta v vlado. »Ali nas ne uči zgodovina zadnjih štirih let dovolj jasno, da smo Slovenci skoro ves čas imeli nekatere ljudi v vladi, ki so neumorno prodajali tako zvano narodno edinstvo, pomagali utrjevati centralizem in vse, kar se gospodom donode — in vendar smo danes na slabšem kot pred 4 leti?« piše »Slovenec«.

Večje obsodbe ni mogel škofov list napisati o politiki klerikalnih voditeljev, kakor jo je včeraj, dr. Korošec in tovariši so bili ponovno v vladi ter prodajali narodno edinstvo, s svojo borbo proti ustavi pa omogočevali utrjevanje centralizma, ker so »izvedli izvedbo samouprav, zato so tudi upravičene pritožbe, da niso Slovenci ničesar naredili. S tem, da so barantali za narodno edinstvo od prevrata pa do danes, so Slovence postavili na neko izjemno stališče ter jim onemogočili enakopraven vpliv na potek državnih poslov. Ako bi klerikalci odkrito priznali državno in narodno edinstvo, bi Slovenci kot enakopraven del tega edinstva s polno pravico smeli zahtevati zase iste ugodnosti, kakor jih zahtevajo druge pokrajine, bi se lahko postavili v isto vrsto s Srbi in Hrvati, kakor to določa ustava. Ker pa so klerikalci to državno in narodno edinstvo smatrali vedno le za predmet svojih strankarskih kupčij, je umljivo, da se je na nas gledalo kot na ljudi, ki nečemo imeti ničesar skupnega s celoto, kot na neko posebnost.

»Slovenec« priznava, da jo v politiki treba delati s kompromisi, da mora vsaka stranka, ko začne aktivno sodelovati pri državnih poslih, zapustiti del svojega programa. Klerikalna stranka je storila že prvo kot drugo. Takrat, ko je sklenila kompromise z radikali, z davidovičevci, z radičevci, z Nemci in Turki ter s komurkoli, niso bile nene zahteve nikdar formulirane v korist slovenskemu prebivalstvu naše države, amak vedno le v korist izključno njihovih strankarsko-političnih teželj. svoj program pa je najbolj zapustila SLS takrat, ko je nastopila proti izvedbi pokrajinskih in okrajnih samouprav, če se ta program v resnici pojmuje tako, kakor je pisan. »Slovenec« pravi, da je vračanje narodnega edinstva tako ozko spojeno s političnim, gospodarskim in kulturnim centralizmom, da ga ni mogoče ločiti vsakebii. Ali mislijo klerikalci morebiti, da bo za Slovence kaj bolše, če ne priznavajo tega edinstva, ko so »priznali« sedaj tudi Hrvati? Ali mislijo, da bo v sedanjih političnih razmerah klerikalni separatizem slobod še mozel »vrti do veljave? Ali ne preti že iz nevarnosti Slovincem, da bomo morali radi nesrečne politike dr. Korošca plačati sporazum med Hrvati in Srbi ravno mi Slovenci? Dosedanje separatistično stališče klerikalcev je slovenskemu narodu že dovolj škodovalo, če bodo klerikalci nadaljevali svojo separatistično politiko, pa morejo samo doseči, da jih bodo še doma postavili na hladno, kakor so jih že v Beogradu. Sicer pa so za enkrat klerikalci lahko brez skrbi, da bi jih kdo vabil v vlado. Ne bo jim treba sklepati nobenih kompromisov in tudi svoj separatistični program lahko ohranijo neokrnjeni.

Politične beležke

+ V političnem mrtvulu se nahaja klerikalna stranka. Nobeden ji nič ne plove, nihče ne vpraša njenih kolovodij za mnenje o političnem položaju. Zato včerajšnji »Slovenec« toži, da se Pašić včerajšnji »Slovenec« toži, da se Pašić umika parlamentarni tribuni, da je že pet mesecev na vladi, pa še ni podal oficijelne izjave o naši notranji in zunanji politiki. Menimo, da so smernice politike sedanje vlade dovolj jasne in da je tudi opozicija že slišala v parlamentu »določeno, kakšne so, tako v verifikacijski kakor v proračunski debati. Vlado zastopniki so dovolj razločno povedali »vzdrž volitvam, kakor tudi po volitvah in v parlamentu, da zasleduje politika vlade PP. okrepitev državnosti in narodnega edinstva, kar se pa tiče zunanje politike, je pa tudi znano, da se ne izpreminja čez noč, ker je itak že začrtana z zavez-

Toplo priporočamo

vsem cenjenim naročnikom, da za praznike in ob praznikih točno čitajo tudi oglase ter kupujejo svoje potrebščine za velikonoči in pomlad pri trvdkah, ki inserirajo v našem listu. Prosimo jih, da se pri svojih nabavah sklicujejo na inserate v »Jutru«. Inserirati oddetek »Jutra«, Ljubljana, Prešernova ul. 4.

ništvom v Mali antanti in v mirovni pogodbi. Če klerikalci ni kaj jasno, da bi lahko vprašali za pojasnila tekom proračunske debate, v kateri so samo zgubljali čas z nestvarnim zabavljanjem. »Slovenec« piše, da ima Pašićeva politika vse znake orientalskega despotstva in da je naš parlament obsojen na molk. Mislimo, da so se naši klerikalci že dovolj razklepetali v parlamentu o tem orientalskem despotstvu, kar se pa obsodbe na molk tiče, na samo omenjamo, da je bil parlament odgoden na 25. t. m. sporazumno med vladno večino in opozicijo, da morejo parlamentarni odbori pripraviti za plenurno predložene jim zakonske načrte. Ako na klerikalci občutijo politično mrtvilo, se imajo za uspeh zahvaliti samo svojim voditeljem. Druge stranke tega političnega mrtvila prav nič ne občutijo.

+ Westfalski zvon. Gospod Janes Kalan se je včeraj zonet oglašil v »Slovenec«, kjer opisuje, kako so vsi profesorji na državni gimnaziji v Gladbecku dobri katoličani: direktor gre k obhajilu vsak mesec, drugi profesorji pa tudi po večkrat na leto. G. Kalan pristavlja: »V Sloveniji bi bil tak ravnanje z vsemi svojimi profesorji že davno v Kropi ali pa pri Sv. Lenartu v Martinjem vrhu, kjer bi ves profesorjski zbor premišljeval in obžaloval svojo protidržavnost in pomanjkanje državnega čuta.« Ker imamo tudi v Ljubljani in Sloveniji precej klerikalnih profesorjev, ki še niso bili prestavljeni, ker hodijo k obhajilu, moremo samo smatrati, da ti profesorji soloh ne hodijo k obhajilu. To so zelo slabi katoličani ti klerikalni profesorji, ki se boje preganjanja radi svoje vere in ki nečijo sprejeti mučeniške palme! Sicer bi pa prosili g. Janesa Kalana in »Slovenec«, naj povesta, koliko profesorjev je bilo že prestavljenih, ker hodijo k obhajilu?

+ Zakaj ni došlo do preosnove vlade? Na to vprašanje daje odgovor včerajšnji »Slovenec«, ki pravi, da zato še ni došlo do preosnove vlade, ker se je ministri Pribečević v soboto zvečer po avdienci na dvoru šel sprehat po mestu in se ni vrnil nazaj na ministrsko sejo. »Slovenec« poroča, da so to okolnost tolmačili z njegovim neuspehom na avdienci, ne pove pa, ali se je minister Pribečević že vrnil do včeraj s svojega sprehoda. Če bo namreč sprehod ministra Pribečevića po Beogradu še dolgo časa trajal, menda res ne bo prej došlo do preosnove vlade. »Slovenec«ve kombinacije so zelo tehtne!

+ Sumljiva nevesta. Po avdienci Pavleta Radiča je odličen poslanec Davidovičev stranke orisal politično situacijo s sledečimi besedami: »Mi smo dovedli nevesto, radikali so nam jo prevzeli in zdaj je prišla v roke pravega ženina, iz katerih je nihče več ne more oteiti! ... Tako čitamo v »Juturnjem listu« in študiramo, kateremu davidovičevcu prisoja toliko čuhovitosti. Sicer za davidovičevce ni posebna blamaža, ako se z lahkim srcem odrekajo neveste, s katero so vendarle precej mesecev živeli v konkubinatu, toda da bi ravno radikali imeli do tako svoje glavega dekleta neodoljiva nagnjenja, se nam tudi po politični morali zdi malo verjetno. Takšne izkušnje neveste kakor je HRSS so navadno pripravne za vse kaj drugega kakor za zakon. Zato bodo zadrževali Kecal brž, imeli še obilo skrbi, preden jo oženijo.

+ Nemci za našo opozicijo. »Slovenec« poroča v svojem včerajšnjem podlistku, da so vsi listi v Nemčiji pisali ob volitvah v Jugoslavijo v smislu opozicijskega bloka. To je popolnoma razumljivo, ker ni nihče pričakoval, da bi Nemci pisali o nas v duhu jugoslovenskega državnega in narodnega edinstva. Manj umljivo pa je, da se klerikalci še bahajo z nemško pohvaljo!

+ Kakšen mora biti predsednik republike? V »Slovenec« opisuje, kakšen je kandidat nemškega centra za predsednika nemške republike tako-le: »O dr. Marxu pravijo, da je tretjerednik, da je pri sv. obhajilu vsak dan, pri spovedi na vsak teden ali vsak mesec, v cerkvi v senci črta na snovev v cerkvi v dolgi vrsti med drugimi ljudmi. Bate so mu ponudili, da lahko drugod hitreje na samem spoved opravi, pa se je za ponudbo zahvalil, češ, da ni pred Bogom nič boljši od drugih. Tudi pri maši streže, če je ravno treba. Pri vsem tem pa ni nemogoče, da ta tretjerednik in ministrant postane glavar nemške države.« Mi nečemo raziskavati, zakaj je bivši nemški državni kancler tudi ministrant in zakaj hodi k spovedi v največji gneči, ali dela to radi dušne ali tudi lake druge potrebe, in ali je vse resnično, kaj »pravijo« o njem v Nemčiji, vsekakor pa se nam zdi umestno, če se voditelji katoličanov ne drže reka: »Ne glejte me, amak samo poslušajte!« Podariti pa bomo ob tej priliki samo, da se o voditeljih naših klerikalcev ne čuje tako leno stvari kakor o dr. Marxu, četudi imamo med njimi celo kopu duhovnikov. Nasprotno, nedavno je v parlamentu moral predsednik zabrusiti v nedeljo duhovnikom klerikalnega kluba v obraz besede: »Jaz sem mislil, da ob tej uri duhovniki molijo Boga in ne, da delajo nečisto.« Če imamo mi tako slabe katoliške duhovnike, da jih morajo pravoslavni opominjati k dolžnosti, kako naj potem dobimo tako

odlične ministre, kakor jih imajo v Nemčiji, in kako naj dobimo primerne kandidata za predsednika klerikalne republike? To vprašanje stavimo vsem vernim dušam, pa tudi to, zakaj katoliški duhovniki v Beogradu ne berejo vedno maše in zakaj se sramujejo svojega mašniškega ovratnika!

+ Prerokovanja sv. Sembilje. »Slovenec« prerokuje, da dobra dva meseca, kako bi se radikali radi znebili samostojnih demokratov in da stoliimo vsak hip pred razpadom Narodnega bloka. Takih prerokovanj sv. Sembilje, ki jo kličejo v škofovi tiskarni na pomoč v trenutkih svoje zmede in stiske, je vse polno zadnje tedne v »Slovenec« in bi dalo preveč dela, če bi jih hoteli vse navesti. Po volitvah je pisal »Slovenec«, da se skušajo radikali notom Ljube Davidoviča približati klerikalcem, ker da se čutijo v Narodnem bloku preslabe, potem je pisal, da hočejo radikali razveljaviti vse Radičeve mandate, da bi lahko vladali brez samostojnih demokratov, sedaj pa piše, da se radikali pogajajo z radičevci radi vstopa v vlado, kar porazno učinkuje na samostojne demokrate, ker ne vedo, kaj bodo počeli v tem slučaju. Mi samo ugotavljamo, da so se doslej vsa prerokovanja sv. Sembilje v škofovi tiskarni izkazala kot prazna in da se bodo tudi v bodoče. S tem pa nikakor nečemo reči, da ne verujemo v obstoj sv. Sembilje v škofovi tiskarni, ker nečemo doživeti očitka brezvercev, nasprotno, mi zelo trdno verujemo vanjo.

+ Želja po koritu. Zagrebški »Juturnji list«, organ blokaško - čifutske spekulantske koterije, ki ga je že sam Radič parkrat radi intriguantske licemerosti brenil z nogo, se navzlic temu z vso silo zalaga za HRSS in zadnje čase neprestano kuje nekatere informacije »od posebne strani«, v katerih se navdušuje za koalicio med radikali in radičevci. Nas se ta njegova podviganja sicer prav nič ne tičejo, ne moremo pa zadržati nasmeška, ko čitamo med drugim, da je koalicijska RR že gotova stvar in da bo s tem najbolj prizadet dr. Žerjav. Tako-le stoji zapisano: »A dr. Žerjav se ne bje samo za svojo politično eksistenco, marveč ga prevzema tudi strah, kaj bo z njegovimi poslovnimi prijatelji, ako bo moral z vlado; poleg tega ga tudi muči briga, ker bodo Slovenci po novem redu stvari izgubili na vrednosti v parlamentarni konstelaciji. On torej ima največje izkušnje, zato z največjo energijo in z najstrastnejšo mržnjo deluje proti novi situaciji! ... Hude brize to, za dr. Žerjavo, a še huje za »Juturnji list«, kateremu je dr. Žerjav naenkrat postal največja ovira za proevbo »sigurne« koalicijske RR, toda po krivici. Kaiti v Beogradu tudi brez Žerjave vedo, da je »Juturnji list« tisti, ki se poganja za koalicio zgolj v interesu svojih poslovnih prijateljev in gospodinj, ki so se pod Davidovičev vladno ravno soravljali h koritu in jih poželienia še zdaj niso minila. Nihove prošnje so prazne in jasli »Juturnje lista« mršave. Ako ima tudi dr. Žerjav kaj zasluze na tem, se more resnično le pomilovalno smehljati izpadom proti njegovi osebi, kakor tudi faktorji Narodnega bloka le z zadovoljstvom spoznavajo »idealna« prizadevanja blokaško - čifutskih spekulantov.

+ V vlado bi radi prišli. Sobotna »Pravda« je prinesla senzacionalno vest, da je na dnevnem redu vprašanje koncentracije in da so tudi že odstranjene težkoče radi osebnosti. Pašić ne bi bil ovira tej koncentraciji, ker se na radikalno stranko brez njega ne more računati, radi česar da bo vsekakor predsednik koncentracijske vlade. Tudi opozicijski blok bi se ne razbil ter bi koncentracija predstavljala dejansko samo koalicio med radikali in opozicijskim blokom. Na demokrate se v tem pogledu računa tako ali vladne ozlroma od radikalne strani, kakor tudi od strani Hrvatov. Skupina Pribečevića bi imela to kombinacijo samo omogočiti. Kakor se vidi, bi bil ves opozicijski blok pripravil iti v vlado, tudi s Pašićem, ako bi jih kdo hotel. Nič ni več opozicija na tem, da izvede svoj program, nič več ne omenja, kaj zahteva kot blok narodnega sporazuma in seliške demokracije, sedaj bi hotela le še stopiti v vlado pod vsakim pogojem, samo da bi bila v njej. Tudi Pašića bi priznala in morebiti bi se še s Pribečevićem spriznula! Vse bi opozicija odpuštila radikalni stranki, centralizem, volilno nasilje, korupcijo, premeščanje uradnikov in kar je bilo podobnih očitkov od njene strani, ako bi se jo kdo hotel usmiliti in sprejeti v vlado. Vračanje pa je, kdo bi ostal v opoziciji? Vsi vendar ne morejo iti v vlado! Vsakemu pametnemu človeku mora biti jasno, da so kombinacije, kakršne razširja opozicijski časopisje, brez stvarne podlage. Sedaj, ko je zmagala politika Narodnega bloka, uvidevali voditelji opozicijskega bloka, kako pogrešne so bile njihove politične metode in taktične poteze, nihče pa ne more pričakovati od Narodnega bloka, da bi reševal opozicijske stranke iz njihovega mučnega položaja. Narodni blok bo nadaljeval svojo dosledno politiko in če se njo strinjalo posamezne opozicijske stranke, jo lahko podpirajo tudi izven vlad. Načrtani pa je misliti na to, da bi se mogli radikali pogajati z Davidovičev skupino, ki je najbolj

Pomladansko
obleke, površnike
in druge oblačila
nudi najugodnejše
J. Maček
Ljubljana, Aleksandrova 12

ovirala njihovo delo in ki je vse svoje sile osredotočila edino v stremljenju, vreti radikale. Kombinacije Davidovičevih pristašev o nekakšni koalicijski radikalcev z opozicijskim blokom so zelo naivne ter tudi namenjene samo naivnim ljudem. Te kombinacije se odločno demantirajo tudi od radikalne strani, kjer ne čutijo nobene potrebe, spuščati se v pogajanja z ljudmi, ki so samo ovirali delo Narodnega bloka.

+ Po knofih in okolnostih. »Zagreber Tagblatt« si v sedanjem velikonočnem političnem mrtvulu želi izpremembe in tako-le prebira knofe: »Čim bolj se bliža Velika noč, tem mirnejše se kaže politično življenje. Vobče se sedanja situacija smatra kratkega roka in utegne priti do širše koalicijske (radikali, radičevci in davidovičevci), ali pa do ožje koalicijske (radikali in radičevci). Predvideva pa se tudi tretja možnost za slučaj, da bi evolucija radičevcev ne šla v tisti smeri, ki jo je zavzelo strankno vodstvo v Narodni skupščini. Nekateri krogi napovedujejo homogeno radikalno vlado, ker radikali tekom ankete zaradi radičevskih mandatov sami premorejo večino — ali pa kabinet s podporo radičevcev, ali pa, ako bi se nobena teh kombinacij ne uresničila, druge možnosti, med njimi tudi nove volitve. Vse pač zavisi od raznih okolnosti in te okolnosti se seveda kuhajo samo v blokaških glavah, dočim Narodni blok ostaja in bo ostal po potrebi tudi brez okolnosti.

Po svetu

— **Novo volitve v Italiji v jeseni.** V italijanskem senatu krojijo vesti o razpisu zbornice in o razpisu novih volitev, ki se bodo vršile najbrže že to jesen. Mussolini namerava oditi prihodnje dni na daljši dopust, da popolnoma okreva od zadnje bolezni.

— **Pet novih svetnikov.** Konzistorialna kongregacija je poslala vsem škofom, katerih sedež ni oddaljen več kakor sto milj od Rima, navodilo, da morajo pri 22. t. m. v Rim in glasovati za proglasitev pet blaženih za svetnike. Med njimi se nahaja tudi Peter Kan'izl.

— **Konec kurdske ustaje.** Angorska vladna poroča v svet, da ji je uspelo popolnoma udušiti vstajo Kurdov. Zadnji uporniki so se v popolnem razkroju umaknili v nepristopne gore, pri čemur so pustili v rokah vladnih čet večino svojega orožja in municije.

— **Nov ruski apel na Anglijo.** Londonski »Reuter« poroča, da je ruska sovjetska vlada stopila v neoficijelne stike z angleško, da bi dosegla popolno priznanje sedanega stanja v Rusiji s strani Anglije. Angleška vlada ponudbe ni a priori odklonila, ampak jo je baje vzela v blagohoten pretres. Pri tem je odločilno vplivalo delstvo, da se je ruska zunanja politika v zadnjih mesecih temeljito preokrenila v smeri, ki Angliji ni več tako neprivlačna. Seveda tiče tudi za tem novim ruskim korakom velika potreba sovjetske vlade po velkem inozemskem posojilu, ki ga more danes dobiti le v Angliji.

— **Madžarska vlada kupuje flote.** Budimpeštanski opozicijski listi poročajo, da je vlada nakupila večino akcijskih treh velikih dosedaj opozicijskih listov. Ko so hoteli nekateri opozicijski poslanci sprožiti to vprašanje na eni zadnjih sej parlamenta, predsednik ni hotel dopustiti razprave.

— **Fan Noli na Dunaju.** Bivši albanski ministrski predsednik, ki živi v emigraciji na Dunaju, je podal te dni dunajskim novinarjem dolgovzno izjavo, v kateri ponavlja svoje stare očitke proti Jugoslaviji. Češ da je podpirala svojčas revolucijo Ahmeda Zoga. Fan Noli trdi dalje, da se nahaja v Tirani več jugoslovenskih in wraglovskeških oficirjev, ki organizirajo albansko armado. V zahvalo za to podporo je baje Ahmed Zogu razgiral na Sv. Nam. Roko v roki z Jugoslavijo je šla baje tudi Anglija, ki je dobila v plačilo petrolejske koncesije. Najzanimivejši pasus v Fan Nolinih izjavah je zaključna izjava, da so za enkrat razmere take, da se v Albaniji ne da niti spremeniti. Treba po počakati ugodnejših časov. V interesu Albanije in našega mira upamo, da teh »ugodnejših časov« še ne bo tako kmalu.

Kino

Hči gospe Laranc je naslov senzacionalnega filma, ki ga je izdelala dunajska tvrdka »Heliola«. Senzacionalen film ni toliko po svoji vsebini, čeprav je docela svojevrstna in zanimiva, kolikor po svoji zgodovini in znanih aferah v versailleskem parku. V film je vpletena namreč tudi velika vrtna zabava, v kateri naj bi nastopale pariške demimonde ke v Evinih kostimih. Pa je posega vmes pariška policija in filmski režiser je moral predsediti par tednov v preiskovalnem zaporu. Zal mu bržčas ni kajita ta neprostoovolja na reklama mu je vrgla bogate obresti. Film — te dni ga predvaja tudi kino »Ljubljanski dvor« — gre namreč od mesta do mesta in vsi ga hočejo videti.

Naši kraji in ljudje

Urednik Milan Plut †

Včeraj, ob 7. jutraj je preminul naš urednik, g. Milan Plut, eden izmed pionirjev in najbolj idealnih borcev za razmah jugoslovenske ideje. V maloštevilnih vrstah poklic, slov, novinarjev je nastala nova vrzel, naša redakcija pa je izgubila z njim zvestega in marljivega tovariša.

Milan Plut je bil izrazit tip jugoslovenskega nacionalističnega revolucionarja, ki ni poznal v boju za veliko idejo nobenega kompromisa, a ni tudi nikdar iskal in zahteval nobenega priznanja, čeprav je bilo njegovo življenje neprestan boj za obstanek. Ideja kulturnega zblizovanja jugoslovenskih plemen se mu je zdela pretresna, svoječasne slovenske politične razmere so mu bile malenkostne in tje. Čim je stopil kot dozor mladenič v novinarsko arno, je posvetil zato vse svoje moči propagiranju ideje političnega ujedinjenja in vrgel v takratno naše življenje prvo jugoslovensko bakljo. Doživel je pač veliki dan Svobode in Ujedinjenja, duševno in telesno strt na je moral še ne 45 let star, leči v grob na predvečer notranje konsolidacije Jugoslavije, za katero je do zadnjega vzdihalo bilo njegovo srce.

Rodil se je leta 1881. v osrčju naše hajnoslovne in sanjave Bele Krajine, v občini Gradac. Že kot dijak v Karlovcu, Novem mestu in Trstu je sanjal o veliki bodočnosti našega naroda. Leta 1899. je odšel v Srbijo, na Piemont, kjer je našel njegov nemirni duh v Beogradu pravo torišče. Mlada Srbija se je že takrat pripravljala na velike dneve osvete nad dušmani in pripravljala obenem teren za iredentistično propagando tudi med »Prečani«. Milan Plut je takrat kot nastavljenec srbskega presbira in sodnik pri raznih beograjskih iredentističnih dnevnikih tvoril nekako vez med svojo ožjo domovino in Srbijo. Srbija vlado je stalno obveščal o vseh kulturnih in političnih pojavih med Slovenci, obenem pa obnavljal v »Slovenskem Narodu« beograjska pisma. Prežet popolnoma jugoslovenske ideje in kot neizprosni sovražnik Avstrije, je stopil že v mladih letih v znano »Narodno Odbrano«, ki je bila strah in trepet nekdanjih habsburških mogotcev. V veliki meri njegova zasluga je bila, da so bili leta 1904. na kronanje blagopokojnega kralja Petra I. Osoboditelja, ki se je vršilo z velikimi svečanostmi na Kosovem polju, povabljeni tudi Slovenci. Bil je tudi desna roka prvojugoslovenskega odbora za takratno prvo jugoslovensko umetnostno razstavo v Beogradu.

Za časa aneksijske krize leta 1908. se je kot izrazit jugoslovenski nacionalistični revolucionar vrnil v Ljubljano, kjer je prišel takoj pod policijsko nadzorstvo. Že čez nekaj mesecev pa je odšel v Split, kjer je stopil v redakcijo »Slobode«, glasila svobodnomiselnih naprednih strank v Dalmaciji, katere vodja je bil sedanji naš poslanik v Vatikanu, dr. Josip Smolčak.

Leta 1910. se je po kratkem bivanju v Beogradu s tajno misli preselil za stalno v Ljubljano. Milan Pribičević, sedanji polkovnik v p. brat ministra prosvete Svetozarja Pribičevića, je namreč kot duša iredentističnega gibanja poslal kot zaupnika »Narodno Odbrano« v Slovenijo z »nalogo«, da razporede to revolucionarno organizacijo tudi pri nas. V to svrhu je bil leta 1910. ustanovljen znani Plutov dnevnik »Jutro«, čigar izhajanje je bilo omogočeno tudi s podpornimi »Narodno Odbrano«. List je bil pisan v jugoslovenskem pravcu in so ga obšli pridno plenile. Še tem pa so seveda do-

segle ravno to, česar niso želeli. Mase so se namreč pričele vedno bolj zanimati zanj in zlasti mladina se je začela krekko orijentirati v jugoslovenskem duhu. »Narodna Odbrana« je postala

v redakcijo kot svojega emisarja Srba iz Like, Dušana Bogdanovića. Oblasti so sicer slutile nekaj nevarnega v ožračju, vendar pa Plutu niso mogli nikjer do živca. Pri povratku iz Beograda leta 1911. ga je policija v Zemunu sicer do »olega preiskala«, misleč, da dobi sigurno pri njem kak obtežljivi material, a brez uspeha. Pač pa je zato že naslednjega dne prinesel neki srbski komitaš denar za iredentistično propagando v Ljubljano in nadaljeval potem pot v Pariz. Velik del zasluga pripada tudi takratnemu »Jutru«, da so naprednjaki zmagali pri veliki borbi za ljubljanski občinski svet let 1912., ko so po zaslugi klerikalcev in dolgih letih Nemci zopet vkorakali v naš občinski svet. Medtem so prvotni viri »Jutra« usahnili, list se je pričel boriti z velikimi denarnimi težavami in se preselil končno v Trst, kjer je končno leta 1913. prenehal izhajati. Takrat je Srbija že maščevala Kosovo. Bosna so postala prava vulkanska tla in tudi po Hrvatskem in Sloveniji so že pluskali močni jugoslov. iredentistični valovi ob trilo birokratično avstrijsko upravno zgradbo, 28. junija 1914. so padle potem v Sarajevu bombe.

Ironija usode je hotela, da je moral Milan Plut kot jugoslovenski revolucionar obleči vojaško suknjo. Kot politični osumilec je bil sicer ravno 100 dni zaprt na Gradu, vendar se je znal kljub številnim denunciacijam tako spretno zagovarjati, da je premagal vse težkoče. Na ruski fronti je bil potem dvakrat ranjen.

Prevrat ga je zalotil globoko v Ukrajini kot oficirja. Stopil je takoj na čelo 97. pešpolka, se postavil v službo srbske armade in končno prišel na polje v osvobodeno domovino. Nato je odšel takoj kot dobrovoljec na koroško fronto, kjer se je udeležil tudi naše nesrečene ofenzive.

Ko je leta 1920. pričelo izhajati sedanje »Jutro«, je stopil v njegovo redakcijo in bil s pokojnim Vitomirjem Jelencem referent posebno za politične in

gospodarske prilike v Srbiji. Obenem je bil tudi donisnik raznih drugih dnevnikov, kakor zagrebške »Riječi« in »Zagreber Tagblatt« ter beograjske »Reči« in »Politike«. Prejšnja leta je bil tudi sodnik tržaške »Edinosti« in ljubljanskega »Dneva«, ki so ga obšli ob izbruhu svetovne vojne ustavili. Naflepe njegovo delo na so »Izreč« in »Macedoniji«, ki so svoječasno izhajali v »Slovanu« in izšli kasneje v posebni brošuri. Zadnje mesece je posvetil vse svoje moči ustanovitvi podružnice Udruženja rezervnih oficirjev in bojnikov za Slovenijo in prebdel pri tem delu ureci nočnih ur. Ko se je pred kratkim vršil ustanovni občni zbor te vzorne organizacije, je bil Milan Plut že težko bolan. Zvrtna bolezen, ki je glodala dolga leta njegovo orjaško in mišičasto telo, ga je priklenila končno na bolniško posteljo, katere ni več vstal. Včeraj je izdihnil svojo nočeno in blago jugoslovensko dušo.

Za ohranitev realne gimnazije v Murski Soboti

Ker se je v zadnjem času razširila vest, da se namerava državna realna gimnazija v Murski Soboti ukončiti, se je polotila prekmurskega prebivalstva velika vznemirjenost. Krajevna organizacija JDS v Murski Soboti stoji na odločnem stališču, da mora omenjeni zavod ostati, in sicer iz državnih, narodnih in tudi stranknih ozirov, in je na svojem članskem sestanku dne 18. marca sklepala, da pošlje gospodu ministru Pribičeviću, gospodu ministru dr. Žerjavu, gospodu narodnemu poslancu dr. Pivku in gospodu velelikemu županu dr. Pirkmajerju sledečo

spomenico:

Realna gimnazija v Murski Soboti obstoja že od oktobra l. 1919. in je bila ustanovljena na splošno željo vsega prekmurskega prebivalstva ter je kot najvišji kulturni zavod v Prekmurju, ponos tekašnjega prebivalstva. Državna uprava je ustanovila ta zavod takoj prve meseca po osvoboditvi Prekmurja, ker je že tedaj uvidela potrebo, da se čimprej vzgoji domača prekmurska inteligencija v narodnem duhu. Revščina goste naseljenega prebivalstva ne bi nikakor dopuščala Prekmurcem, da bi pošiljali svojo mladino v potrebnem in zadostnem številu na druge zavode v naši državi, pač pa na Madžarsko, kjer bi dobivali in danes že dobivajo velike državne in zasebne podpore. Naša državna in nacionalna ideja bi bila v Prekmurju s trajnim prihrankom madžarsko orientirane inteligence trajno ovirana.

Sedanji zavod v Murski Soboti se lepo razvija. Letos ima vsega 225 učencev, in sporednice v l. razredu. V tekočem šolskem letu je vstopilo v l. razred čez 100 učencev, prihodnje šolsko leto pa treba računati s še večjim številom tudi radi tega, ker bodo sedaj, ko je otvorjena železniška zveza, prihajali na zavod tudi učenci iz bližnjega Murskega polja. Že število učencev, ki se s vsakim letom hitro množi, dokazuje upravičenost in potrebo srednje šole v Prekmurju.

Tudi za naše tukajšnje uradništvo je ta zavod velikega pomena, ker sedaj lahko s malimi stroški šolajo svojo dečo. Posebno važnost polaga pa krajevna organizacija na realno gimnazijo v Murski Soboti, ki jo ima Prekmurje za 25.000 protestantov, katerim moramo iz kulturnega in strankinega stališča posvečati največjo pažnjo. Ti bi se na vsakem drugem našem zavodu izšli versko zapostavljeni, ker ne bi mogli imeti stalnega verskega pouka in bi trumoma hodili vsled svoje verske rahločutnosti, na protestantske srednje šole na Madžarsko.

Prekmurje rabi zaradi svoje stoletne kulturne in državne odvisnosti od Madžarske v sicer počasni, a stalno napredujoči državni preorientaciji. Ukinitev že obstoječe srednje šole pa bi to državno preorientacijo zelo ovirala, da, vplivala bi naravnost porazno.

Prekmursko prebivalstvo naj vidi v sedanji vladi one, ki razumevajo njihove prosvetne

12. aprila je Velika noč.

12. aprila ob 11. pride v Ljubljano kralj zraka — Harry Piel.

In druge težnje. Kakor se ne da z otvoritvijo prosvetne ali gospodarske ustanove naravnost propagirati ljubezen do države, tako se daje z ukinitvijo kateregakoli že obstoječega zavoda nasprotno najbolj uspešnejše orožje v roke.

Saml ste krivi slabi pisavi Vašim dopisom
Erika in Ideal
pisalni stroj priznava zadovoljiti vsakega šefa
The Rex Co., Ljubljana.

Mariborski občinski svet

Maribor, 7. aprila.

Noč se je vršila sedma redna seja mariborskega občinskega sveta ob skoro polnoštevni udeležbi občinskih odbornikov. Naši sicer maloštevilni nemški občinski očetje postajajo v zadnjem času vedno bolj agresivni, čemur pa je kriva predvsem prevelika popustljivost s slovenske strani. Dasiiravno je bil splošno zvečenočasno načeln sklep, da se sime razpravljati samo v državnem jeziku, nastopa skoro dosledno odbornik nemškega kluba svinjski trgovec Pfrimer, ki ne zna niti besedice slovensko. To izzivanje vzbuja med mnogimi slovenskimi odborniki ogorčenje, ker so mnenja, da so sklepi pač zato tu, da se izvajajo in pa ker se skrivajo za Pfrimerjevimi govori skrbno maskirani napadi na slovensko zastopstvo mariborskega mesta. Tudi današnje sejo so skušali Nemci izrabiti za take maskirane napade.

Sejo je otvoril župan ob 18.15 ter podal poročilo o tekočih zadevah. Kot prvi je prišel v razpravo predlog nemškega kluba naj se vsem občinskim svetnikom dostavi dnevni red. V utemeljitvi se trgovec Pfrimer popolnoma po nepotrebnem in neprestano zalagava v letni zaključek iz minule dobe in v obrabljenih frazah prenaja izgubo svoječasne gospodarske urada, ki je bil ustanovljen še za časa vojne. Nemci bi očitno iz nerodnosti nekaterih takratnih uslužbencev radi kovali svoj politični kapital in naprtli krivdo slovenskim zastopnikom. Zadeva je bila v občinskem svetu že ponovno v pretrsu in so bili tozadevno storjeni potrebni sklepi, kar bi lahko bilo znano tudi mariborskim Nemcem, ki navidez kažejo silno skrb za mestno gospodarstvo.

Predlog socialističnega kluba, naj se zasuje gramozna jama na Teznu, je bil z ujemljivo stavbenega urada zavrnjen, ker se bodo dotični prostori uporabili v stavbene svrhe. Na zahtevo ministrstva notranjih zadev si mora občina nabaviti štampiljko z državnim grbom, lahko poleg tega še nadalje uporablja mestni grb. Glede vrnitve mestne avtonomije poroča župan v zvezi s tozadevnim dopisom celjske mestne občine, da je zadeva že v teku in bo rešena. Čim bodo likvidirani vsi oddelki bivše pokrajinske uprave in bodo prenešene tozadevne agende na velikega župana.

Poročilo odsekov. Prvi odsek, Referent dr. Kukovec poroča, da je svoječasno izvoljen poseben odsek izdelal sporazumno z uradniško organizacijo načrt službene pragmatike za mestne uslužbence. Načrt se je razmnožil in izročil vsem članom občinskega sveta v študij. Eventuelni spreminjalni predlogi naj se dostavijo pisмено. Govornik je naglašal veliko važnost te zahteve. Plače so se uredile analogno prejemkom državnih namestencev. Definitivno se bo o zadevi sklepalo na eni prihodnji seji. V zadevi davka na tovarnino je bil sprejet predlog odseka, naj se počaka na rešitev tozadevne vloge celjske mestne občine, ki je enako raztegnila davek tudi na industrijske tire, ki pa je pri tem zadela na težkoče pri finančni oblasti. Daljša debata se je razvila o razmerju mestne občine napram Opleševalnemu društvu. Društvo je namreč oddalo prostore v Ljudskem vrtu nemškemu športnemu klubu »Rapid«, ki si

Na mnogobrojne prošnje se predvaja še danes nepreklicno zadnji dan film

Hči gospe Larsak

Predstave ob 4., 6., 8. in 9.
V četrtek 9., petek 10., soboto 11. aprila je kino zaprt

LJUBLJANSKI DVOR
Kino
Telefon 730.

je tam uredilo športne prostore. Za ta prostor pa prosil sedaj pri občini »Sokol«, ki bi si tam uredil telovadnico. Ker pa razmerje med občino in društvom še ni razčiščeno, je stavil odsek predlog, naj se prepusti uporaba prostora Sokolu sporazumno z »Rapidom«, ki naj se sporazumeta z Opleševalnim društvom na primeren predlog, ki bo dopuščal uporabo prostora za vsa v poštver prihajajoča društva. Ta predlog je bil hud tren v peti za naše Nemce. Dr. Mühleisen se je toplo zavzemal za Rapidovce, češ da imajo z Opleševalnim društvom 10-letno najemno pogodbo in da bodo tožili. Nemec Pfrimer je priznal, češar Opleševalno društvo do sedaj ni hotelo priznati, da namreč društvo nima nikake pogodbe z občino in torej tudi ne pravice razpolaganja s prostorom. Po daljši debati je bil sprejet predlog odseka proti glasovom Nemcev in socialistov.

Tretji odsek. Poročevalec dr. Kac je podal poročilo o nekaterih manjših zadevah kakor o regulaciji ulic itd. Obširneje je poročal o preureditvi mestnega kopališča. Tozadevni načrti so sicer že izdelani, manjka pa še potrebna kapitala. Z ozirom na uvedbo cenejšega nočnega toka pa je odsek mnenja, da bi kazalo pribaviti tudi načrte proračuna o elektrifikaciji kopališča. Po daljši debati je bil predlog sprejet. Na predlog odseka je bil tudi storjen sklep, da se intervenira pri direktiji državnih železnic glede uvedbe posebnega vlaka na koroški progi, ki bi odhajal ob 10. in se vračal okrog polnoči in na progi Maribor-Gradec, kjer vozi dosedaj samo en oseben vlak. Nadalje je bila sprejeta resolucija, s katero se poziva vsaj merodajni čimtelji, naj zastavijo svoje moči na to, da dobi Maribor takozvani skupen obmejni kolodvor.

Četrti odsek. Poročevalec dr. Jerovšek je podal poročilo o raznih tekočih zadevah. Več interesentom se prodajo parcele v svrhu zidave stanovanjskih hiš. Zamudne obresti se zvišajo od 6 na 10%, pristojbina za opomin pa se znižuje od 4 na 2%. Glede najemnine za vojašnice je bilo sklenjeno, naj ugotovi višino najemnine razsodišče za določanje najemnine, sicer pa bo postopala občina po vzgledu Zagreba, ki vzdržuje vojašnice samo v toliko, v kolikor to dopušča plačana najemlina. Več prošnje za podpore se deloma zavrne, deloma ugodno reši. Predlog odseka, naj se prepiše dotlej mestnega gledališča za električno instalacijo in razne druge naprave na gledališko poslopje, je dal seveda Nemcem povod za kritiko obremenitve mestnega premoženja, daš gre v tem slučaju samo za prevrnitvijo. Mestnim delavcem se plačajo državni prazniki, ki so sicer prosti. Iz poročila Šolske kuhinje sledi, da se je poslužuje samo del pri-glašenih otrok, dočim velika množina sploh izostaja. Najemnina v mestnih poslopih ostane tekoče leto neizpremenjena. Po rešitvi nekaterih manjših zadev je župan zaključil ob 20. sejo, nakar se je nadaljevala tajna.

Kdor tega ne ve,

da kupi nogavice, svilene flor nogavice, glave rokavice, robce žepne in svilene, kraljice, smesence, vezene, olatke, trake, sukanec in vse druge potrebščine za šivilje

pri Albin Turk, galanterijska trgovina, LJUBLJANA, Prečernova ulica 48 čisto nepotrebno razmetuje denar.

V soboto bo že prepozno!

Velikonočna številka »Jutra« izide v najmanj 25.000 izvodih že v soboto jutraj.

»Jutro« štajta v Sloveniji v vsakem selu, v ostali Jugoslaviji pa po vseh večjih krajih. Število čitateljev se lahko mirno ceni na 100 tisoč. Noben podjetnik naj zato ne zamudi ugodne prilike, da priporoči svoje podjetje tako ogromni množici potom oglasa v »Jutru«.

Oglas je treba brez odloga naročiti, ker jih sprejema uprava do petka jutraj. Za pozneje došle inserate uprava ne more prevzeti jamstva, da pridejo še v velikonočno številko.

ELITNI KINO
MATICA
Telefon 124.

Samo še danes so predvaja najboljši
Jackie Coogan
film **Cirkuški otrok**
Predstave ob pol 4. in 5., večerne predstave danes odpadejo 9., 10. in 11. aprila ostane kino zaprt.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji.

Ljubljanska drama
Sreda, 8.: »Rosmersholm«. E.
Četrtek, 9.: Zaprto.
Petek, 10.: Zaprto.
Sobota, 11.: Zaprto.
Nedelja, 12.: »Golgota«. Lzv.
Ponedeljek, 13.: »Lizistrata«. Izv.
Torek, 14.: Zaprto.

Ljubljanska opera
Sreda, 8.: Zaprto.
Četrtek, 9.: Zaprto.
Petek, 10.: Zaprto.
Sobota, 11.: Zaprto.
Nedelja, 12.: »Don Juan«. Izv.
Ponedeljek, 13.: »Carmen«. Izv.
Torek, 14.: Zaprto.

Mariborsko gledališče
Sreda, 8.: »Baron Trenck«. C. (Kuponi. Predzadnjič v sezoni.)

Sprememba današnjega opernega in dramskega repertoarja v Ljubljani. Vsed obolecosti ge. Vilme Thierry-Kavčkovce se ne more danes, v sredo zvečer peti na nameravana opera Carmen. Vsed tega odna-

de današnja operna predstava in abonenti reda D dobijo operno predstavo prihodnji teden. V drami pa se igra mesto Lizistrata za red E Ibsnova drama Rosmersholm.

Češki gostje v mariborski operi

Maribor, 7. aprila.

Od kar je pričela v Mariboru s svojim intenzivnim delom JČL, se tudi v publiko poglablja zanimanje za češko kulturno življenje. V ponedeljek zvečer smo imeli poleg uspešega Masarykovega večera v Ljudski univerzi tudi v narodnem gledališču svetel praznik spoznavanja češke umetnosti: V operi »Trubadur« sta gostovala primadona bratislavske opere gđ. Zaludova kot Leonora in stari mariborski ljubljencev, bivši zagrebški operni tenorist g. Knittl, sedaj prvi režiser češkega gledališča v Bratislavi. Vest o njegovem prihodu je privabila v gledališče toliko občinstva, da je bila hiša skoroda razprodana.

Gđ. Zaludova, distingvirana in impozantna odrska postava z mladodramatskim sopranom, brezovno mladostja interpretka glavnih vlog Smetanovih oper, je ponela sloves češke umetnosti v krogu najedličnej-

šega ansambla lanske sezone v Madrid in Barcelono in si je takoj pri prvi sceni osvojila srca občinstva. Njen očarujoči glas, ki pač ne pozna nikakih ovir in težkoč je donel v višinah neizrekljivo mlo in lepo ter ob jemal in se pletel v Verdijevih harmonijah v melodijozno celoto v splošno radostno začudenje. Kar pri odprti sceni se je obitnostno spontano zahvalilo v burnem aklamiranju, ki ni hotelo ponehati. Naš ljubljence Knittl kot Manrico, kojega pa že poznamo v nebrojnih ulogah z brezkonkurenčnim muzikalnim obutjenjem je sijajno pel in povzdignil ni opero z g. opernim ravnateljem Mitrovicem in domačim ansamblom med naše najbolj uspele.

Mariborčani morajo biti res hvaležni svojemu skrbnemu intendantu dr. Brečiču, ki vkljub nepremagljivim težkočam privablja vedno nove odlične goste ter tako omogoča tudi našemu mestu višji glasbeni užitek v lememnih gledališčih. Tega njegovega kulturnega dela mu ne bo mogel Maribor nikdar dovolj poplačati.

Zagur.

Hudožestveniki pridejo v Zagreb. Praki Hudožestveniki, ki so se ločili od svoje matice v Moskvi ter so prispeji v našo državo že prve dni februarja, nakar so odšli v Bolgarijo, nastopajo sedaj v Beogradu, kjer se jim je pridružila še igralka Germanova. Iz Beograda odide skupina v Za-

greb, kjer bo igrala Euripidevo »Medeo«, Gogoljevo »Zemstvo«, Dostojevskega »Brate Karamazove« in »Selo Stepančikov« ter morda še eno dramo.

Zagrebsko gledališče ima ta teden na sporedu: Smetanovo komično opero »Poljub« Petje Petrovića komedijo »Vozel« Rossinjevo komično opero »Seviljski brivec«, kjer gostuje basist Nikola Zec ter Mozartovo »Čarobno piščala«, zopet z Zecom. Na Veliki petek bo Wagnerjev »Parsifal«, ki se ponovi samo enkrat v sezoni na velikonočno nedeljo popoldne.

V Smetanovi operi »Poljub« v Beogradu in Zagrebu sta peli zadnje dni glavno žensko vlogo Vendulike dve dobri znaniki ljubljanskega gledališkega občinstva: v Zagrebu ga Zikova, katero kritika zelo pohvalno omenja, v Beogradu pa ga Richter-Pisarevičeva, katero imajo ljubljanci v prijetnem spominu še iz časa, ko je bila primadona naše opere.

Letošnja garaturna knjig »Hrvatske Matice«, »Hrvatska Matica« v Zagrebu je izdala letos pet knjig in sicer: Babič-Gajski: Dolazak Hrvata, zgodovinska novela; Domjanč: Izabrane plesme, uredil Vladimir Lumač; Kassowitz-Cvijet: Franjo Ž. Kuhač, monografija; Ladanjski: Iz liječnikove duše, črtice; Muratbegović: Haremske novele. Vseh pet knjig stane za člane-nastavniške 40 Din, za druge pa 60 Din. Kot iz-

redne izdaje so izšle: Shakespearjeva drama »Vihar« v prevodu M. Bogdanovića, A. Mušičev Hrvatskoslovenski slovar, Četrta pregledna in razširjena izdaja ter Novakove »Izbrane povesti« s predgovorom Branimira Livičevića. Te knjige so nekoliko dražje od ostalih, Znanjji člani Matice jih dobe od svojih prijateljev.

Desetletnica smrti srbske slikarice Nadežde Petrovičeve. V soboto dne 4. t. m. je poteklo deset let odkar je zatisnala za vedno svoje oči srbska slikarica Nadežda Petrovičeva, ki se je šolala v Monakovem ter si pridobila mnogo strokovnega znanja na svojih potovanjih po Evropi, zlasti po Italiji. Nadežda Petrovičeva je umrla med svetovno vojno kot bolničarka na prevezovališču srbske vojske v Valjevu in počiva na tamnošnjem pokopališču.

65. obletnica smrti Tarasa Ševčenka v Zagrebu. V ponedeljek, 6. aprila so praznovali Ukrainci in njihovi prijatelji v Zagrebu 65. obletnico smrti največjega ukrajinskega pesnika Tarasa Ševčenka, katerega imamo tudi Slovenci v dveh knjigah. Proslava je obstojala v glavnem iz pevskih točk in deklamacij.

Jubilatničnega novinarja. Češki novinar Josef Miškovský, redaktor »Neših Hlasov« v Českem Brodu in predsednik »Društva českých novinářů«, obaja že dni 45-letnico svojeja novinarskega delovanja.

Domače vesti

Boj za svobodo tiska

Na nedeljskem protestnem shodu, katerega so proti načrtu tiskovnega zakona sklicali tiskarji, tipografi in novinarji v Narodni dom v Ljubljani, ni bilo niti enega zastopnika uredništva «Slovenca».

M. A. C.

* Cenjene naročnike, ki nimajo še poravnane naročnine za april, prosimo ponovno, da jo poravnajo po prejetih položnicah zanesljivo še pred prazniki, ker čaka nato upravo drugo delo.

Upravništvo «Jutra».

* Poslanec Pivko za sadlice tobaka. Monopolna uprava je v ptijskem in ljubotemskem srezu pred nekaj tedni prevzela tobak, ne da bi bila obremenjena izplačila. Na prošnjo naših zaupnikov ter organizacij demokratične stranke za ptijski okraj, je posl. Pivko interveniral na pristojnem mestu, pri čemur ga je odločno podpiral tudi g. veliki župan. V ljubotemskem srezu se je izplačilo že izvršilo, v ptijskem pa se izvrši v najkrajšem času. G. poslanec je od finančnega ministra dobil tudi ustno zagotovilo, da bo za letos še dovolil sajenje tobaka v Sloveniji.

* Z zagrebške univerze. Na Juridiki fakulteti zagrebške univerze sta imenovana za redna profesorja: dr. Stanko Frank za kazensko pravo in kazenski postopek ter za pravno filozofijo in dr. Slavko Zuglia za civilno pravni postopek.

* Iz uradnega lista. «Uradni list Ljubljanske in mariborske oblasti objavlja odločbo o likvidaciji oddelka za vere pri pokrajinski upravi za Slovenijo ter odločbo, s katero se odreja, da za zavrtki za denarna pisma s tekstilnim materialom oproščeni luksuzne takse ob uvozu.

* Smrtina kosa. V ponedeljek je umrla v Novem mestu ga. Avgusta Brežnik roj. Ruder, soproga gimnazijanskega ravnatelja in vladnega svetnika v pokopu. Pokojnica je mati marljivega sodelavca slovenskih dnevnikov g. dr. P. Brežnika, ki se nahaja sedaj v Parizu. — V Ljubljani je 6. t. m. umrl trgovec in posestnik g. Viktor Schiffer, pogreb bo desah ob pol 3. pop. z Mestnega trga. — V Lesah na Koroškem je isti dan preminula zavedna Slovenka ga. Marija Janežič roj. Kobenter. Pokojnikom blag spomin, žalujčim iskreno sožalje!

* Imenovanja v železniški službi. Pri dirkežni državnih železnic v Ljubljani so imenovani: pri gradbenem oddelku za šefa oddelka za nabavljanje in porazdeljevanje gradbenega materiala inženjer Rudolf Kavčič; pri strojnem oddelku za šefa oddelka za trakcijsko službo inž. Gustav Jurman; pri prometnem oddelku za šefa telegrafsko-telefonskega oddelka Karel Sajovic; za šefa oddelka za vozno službo Venčeslav Černigoj; za vršilca dolžnosti šefa oddelka za aktivno kontrolo Fran Jelasič; pri ekonomskem za načelnika Josip Gostiša; za šefa oddelka za oblastno prehrano Fran Planinšek; pri računskem oddelku za načelnika Fran Arko; za šefa oddelka za kontrolo izdatkov Fran Borštnar; za šefa blaginjskega oddelka Karel Zupančič; za vršilca dolžnosti šefa oddelka za knjigovodstvo Matko Miklič; pri administrativno-pravnem oddelku za šefa personalnega oddelka Evžebij Hrašovec; za šefa fondovskega oddelka Iv. Vart; pri komercialnem oddelku za šefa komercialnega oddelka Emerik Malaverh; pri kontroli dohodkov za načelnika Jurij Dobovšek.

* Nov občinski gerent. Namesto razrešene Franca Pelcarja je imenovan za občinskega gerenta v Kuzdobljanu Janez Fratek, posestnik in gostilničar v Kuzdobljanu.

* Razpisana službena mesta. Odda se mesto sodnika pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani kakor tudi drugo mesto, ki se izprazni po oddaji tega mesta. — Razpisano je mesto okrožnega zdravnika za zdravstveno okrožje Krizevce v Prekmurju ter poduradniško mesto pri okrajnem sodišču v Murski Soboti. Interesenti se opozarjajo na razpis v uradnem listu.

* Vojaški novinci svedčano zaprišeženi. Na Topičevskem brdu pri Beogradu se je večeraj dopoldne izvršila svedčana zaprisega vojaških novincev beogradske garnizije, kateri je prisostvoval tudi kralj Aleksander. Zaprišeženi so bili nad 5000 novincev in sicer dva polka gardne konjenice, artilerija kraljeve garde, dva pehotna polka kraljeve garde, več pehotnih polkov in dva artilerijska polka z vsemi tehničnimi, sanitetskimi in ostalimi četami.

* Popisovanje stanovanj za letovišča na Bledu. Zdraviška komisija na Bledu je s posebno okrožnico in vprašalno polo pozvala vse lastnike hotelov, gostiln, penziona in vil za natančno prijavo, koliko in kakšne vrste sob imajo posamezniki za oddajo tujcem. Dasi imajo priležnosti že navedeni dan, da se bodo razširile vesti, da je vse zasedeno. Določite tudi ceno, to zlasti družinska stanovanja v vilah. Naj ima vsako pred očmi, da bo Zdraviška komisija posredovala le za ona stanovanja.

Samo še danes predvajanje elegantnega modernega filma

Razpaljena strast

v glavnih vlogah
Helena Makowska, Marija Monti in
Carl de Vogt

Za velikonočne praznike
: Vladimir Gajdarov :
Kino Ideal

od katerih bo imela podatke in ceno. Oni, kateri se na opetovane pozive ne bodo odzvali, naj, če ne bodo stanovanj oddali, vzroke beležijo v svojo krivdo.

* Zdravniški tečaj na dunajski univerzi. Prejeli smo: Dunajska medicinska fakulteta priredi vsako leto celo vrsto tečajev v nemškem jeziku iz vsake specialne stroke medicine. Letošnji tečaj vsebujejo zopet iz vsake panoge medicine bogato snov, katere je sposobna vzbuditi zanimanje zdravništva. V svrhu centralizacije prireditve obstoji na Dunaju, VIII. Schloßgasse 22 posebna pisarna, ki opravlja administrativna dela organizacije tečaja in ima nalogo, informirati zdravnike o vseh možnostih zdravniške nadalje izobrazbe in jim svetovati. Nanje se opozarjajo vsi slovenski zdravniki, ki se zanimajo za te tečaje. Udeleženci tečajev uživajo dalekosežno znižanje pristojbin za vizum, dalje popust na cenah v številnih hotelih in zavodih za prehrano z ali brez stanovanjem. Program tečajev so na razpolago pri avstrijskem konzulatu v Ljubljani in se tudi neposredno dobio brezplačno pri omenjenem vodstvu tečajev.

* Izplačila še ne likvidiranih osebnih prejemkov (pokojnin, drag. doklad, potnih, odpravnin itd. iz prejšnjih let) bo delegacija ministrstva financ za Slovenijo oddala, čim se ji odprejo do dotični kreditni partiži na osnovi zakona o proračunskih dvanajstih mesece aprila—julij potrebnih kredit. Ker je ta zakon narodna skupščina že odobrila in je mogoče, da bo zakon določal povsem drugače tehnično-administrativne mere glede zahtev za otvoritev kredita, naj vsi zainteresirani potrpijo in naj se ne obračajo z nepotrebnimi vlogami na delegacijo, dokler ta ne prejme od drž. računovodstva dotičnih navodil.

* Nova nezaupnica g. Jelacina. Gremij trgovcev za ormoški okraj je imel dne 5. aprila redno odborovo sejo ter je stavil med drugim na dnevni red tudi zahtevo g. Ivana Jelacina ml. o kateri je prejel tako od njega samega, kakor od drugih gremijev različne dopise. Odbor je končno soglasno sklenil: »Pri zadnjih državnozbornskih volitvah je načelnik Zveze trgovskih gremijev v Ljubljani g. Ivan Jelacin ml. deloval proti kandidatu privrednih slojev g. Mohoriču in je zlasti krivda g. Jelacina ml., da kandidat gospodarskih krogov — izboren poznavalec trgovskih in obrtnih razmer — g. Mohorič ni bil izvoljen. Vsi deli tega mu izreka gremij trgovcev za ormoški okraj v Ormožu svojo nezaupnico ter ga poziva, da odloži častno mesto načelnika Zveze trgovskih gremijev.

* Iz ptijskega občinskega sveta. Na zadnji seji ptijskega občinskega sveta je sporočil župan, da je bil mestni proračun za leto 1925. v celoti odobren. Električna javna razsvetljava bo v polnem obsegu začela funkcionirati s 1. junijem. Mestna planina je po poročilu izvedenca v zelo slabem stanju, zato se priporoča prodaja. O zadevi se bo sklepalo pozneje. Uredilo se se cene mesa. Prodajati se sme samo kvalificirano meso. Glede vrnitve mestne avtonomije se pridruži Ptijski skupni akciji drugih avtonomnih mest. Mestni ubožec se bodo za velikončne praznike primerno obdarovali. Raznim dijaškim združenjem so se dovolile podpore v znesku od 150 do 500 dinarjev. Glede regulacije Drave je župan podvel potrebne korake. Z delom se prične, čim bo dovoljen potreben kredit.

* Sadržarski odbor za okraj Radovljica priredi v četrtek, dne 9. aprila v Begunjah pri Lescah celodnevni sadžarski cepilni tečaj. Odbor vabi vse zainteresirane iz okolišja Begunj, osobito mlajše posestnike in mladence, da se udeležijo tečaja v čimvečjem številu. Udeležencem se priporoča, da priso s seboj cepilno orodje.

* Zborovanje meščansko-šolskih učiteljev v Ormožu. V Ormožu je zborovalo društvo meščansko-šolskih učiteljev za Slovenijo v četrtek ob veliki udeležbi članov. Glavna točka dnevnega reda je bilo vprašanje novega zakona za meščanske šole, ki ugotavlja, da je meščanska šola poseben tip srednje šole z industrijskim, poljedelskim ali trgovskim pravcem. Kader učitelstva se dopolnjuje iz vrst osnovno-šolskega učitelstva, ki je napravilo izpit za meščanske šole ali absolviralo 2 letnika višje pedagoške šole z predpisanimi izpiti; dostop pa imajo seveda tudi absolutni popolne visoke šole, ki pa morajo napraviti vse predpisane izpite za meščanske šole. Materijalne določbe obsega v celoti uradniški zakon in ni v osnutku tega šolskega zakona tozadevnih določb. Zborovanje je bilo živahno in so z uspehi lahko vsi zadovoljni.

* Za ekskurzijski fond maturantov drž. srednje kmetijske šole v Mariboru so med drugimi dobrotniki prispevali: Kmetijska družba za Slovenijo, Ljubljana Din 1000.—; Posojilnica Narodni dom, Maribor Din 800.—; «Ekonom», osrednja, gospodarska združba, Ljubljana Din 500.—; Celjska posojilnica in Jos. Rosenberg, Maribor vsak po Din 250. Srčna hvala! Posnemajtel — Odbor

* Občni zbor «Kluba ljubiteljev ptičarjev v Ljubljani» se vrši dne 18. aprila t. l. v Ljubljani v univ. restavraciji »V Rožicah«. Drugi dan, 19. aprila se vrši spomladanska — derby tekma psov ptičarjev v lovišču občine Ježica. Zjutraj ob 7. je zbrališče na restavracijskem vrtu glavnega kolodvora, tam se vrši smotra psov, nato pa odhod v lovišče. Tekma se razvije na levo od ceste v smeri proti Ježici, tam bo pri «Ruskem carju» odmor in kosilo, popoldne se tekma nadaljuje na drugi strani, v smeri proti Ljubljani. Zvečer se razglasi uspeh tekme in porazdeljevanje v univ. restavraciji »Srebrni dvorani«. Kdor še ni prijavil svojega psa za tekmo naj to čimprej stori. K obični udeležbi, bodisi na občni zbor ali k tekmi vabi odbor.

* Kolo jugoslovnskih sester v Ljubljani je prejelo 10.000 Din od g. Mare Rakovec v počastitev spomina blagopokojnega soproga g. Ivana Rakovca. Kolo se najskretno zahvaljuje plemeniti dobrotniki za ta velkodušni dar, ki ga bočemo uporabiti v najpomembnejše namene.

Van Kaster kakao

in sevarake!

Če ne verjame, da eden par nogavic z žigom in znakom (rečo, modro ali zlato)

„ključ“

traja kakor štirje pari drugih! Zato kupite eden par in prepičajte se. Dobivate ga v prodajalnah. 88-10

Iz bajne zaloge krasnih „Kazak“ jumperjev

tvrdke FRAN LUKIČ, Pred škofl'ov štov. 19, kupite pač najlepše darilo svoji soprog.

Najlepši izlet za praznike

je v Bohinj — hotel Sv. Janez. Krasne ceste za avtomobiliste. 1819-a

* Prošnja usmiljenim srecem. Vdova pred kratkim umrlega vojnega invalida z 8 otroci, sama boleha in brez zaslužka, prosi usmiljenja in dobrotne dela za podporo v denarju obliki ali blagu. Darovi naj se pošljejo na naslov: Frančiška Kočar, vdova, vas Trata štev. 23, pošta Škofjaloka.

* Sreča v nesreči. Pretečeno nedeljo se je v Beogradu pripetila tragična nesreča, pri kateri pa se je vresničil pogovor o sreči v nesreči. Dveletni sinček trgovca Ilije Mijatovića je s pereg nadstopla padel na tla; otrok je ostal živ, zlomil si je levo nogo.

* Četaški vpadi v Makedonijo so skoraj popolnoma prenehali. Kakor javljajo iz Skopja, so obmejne oblasti docela zatirale gibanje razbojniških tolp in je javna varnost upostavljena. V zadnjih dneh so položili poslednje člane tolpe vojvode Divljanca, ki je bil strah in trepet prebivalstva.

* Ubezel kaznenec. Divši pekovski pomočnik, 26 letni Anton Žaberl iz Smarja pri Jelšah, je bil pred kratkim obsojen od okrožnega sodišča v Mariboru radi zločina tatvine na leto dni težke ječe. Ker pa ni bil voljan odsediti kazni, je porabil ugodno priliko in dne 3. t. m. z dela na prostem v Lajterspergu pobegnil. Pri begu je odvrzel od sebe suknjico, sicer pa je bil obločen v kazensko obleko. Nevarni možakar se bržkone skriva v gozdovih, ali pa si je medtem že po svojem tatinskem receptu oskrbel civilno obleko in ušel čez mejo.

* Od strahu umrla. V selu Jasenica se je te dni v pozni noči vračala 17letna Ruža Matanovič domov. Na poti je šla preko pokopališča. Praznovorno dekle je v strahu začelo bežati preko pokopališča. Haljina se ji je zataknila na nekem železnem križu in dekle je padla na grob. Kričnila je in se onesvestila. Bliznji sosed je pribehal na pokopališče ter je skušal nezvesto mladenko prenesti na dom. Na poti je dekle umrlo — od strahu.

Slovita ruska filmska umeinika

Ivan Mošjuhin

in

Natalie Lisenko

prideja v

Kino «LJUBLJANSKI DVOR»

Iz Ljubljane

— Pogreb našega urednika g. Milana Pluta se bo vršil v četrtek ob 3. uri popoldne z mirvašnice splošne bolnice na pokopališču g. Sv. Križu.

— Udrženje rezervnih oficir in ratolka pododbor Ljubljana, vabi vse g. rezervne oficirje, da se korporativno udeležijo pogreba zaslužnega tovariša g. Milana Pluta v četrtek dne 9. aprila ob 15. uri popoldne iz mirvašnice državne bolnice v Ljubljani Obloka civilna. Po možnosti znak udruženja. Rezervni oficirji tvorijo svojo posebno skupino. Pogreb se bo vršil z vojaškimi častmi. — Uprava pododbor.

— Orjunaš! Pozivamo Vas, da se v čim večjem številu udeležite pogreba pokojnega br. Milana Pluta, ki se bo vršil v četrtek ob 15. uri izpred bolnice. Zbor ob trčetrt na 15. — Oblastni odbor.

— Plinske inštalacije. Z ozirom na notiče glede plinskih inštalacij, približno v ljubljanskih časopisih, naznanjamo, da izvršuje planina vse plinske inštalacije v starih poslopih, ako se radi plin za kuho, ogrevanje sob, ali pa v obrtne svrhe p lastnih cenah proti večmesnim obrokam. S tem je dana prilika pač vsem slojem, da premagajo težkoče, ki so zvezeane s plačilom večje vsote enkrat. Stroški vpeljav, s kompletno pripravo za kuho znašajo povprečno za eno stranko okrog 800 Din. Vse pripomočke za rabo plina dobavljamo po najnižjih cenah in štirimesečne obroke. Proračuni se stavijo na zahtevo brezplačno in so za stranke popolnoma brezobvezni. Kdor hoče imeti v poslopih kuhinjo čisto in hladno, mora kuhati na plinskem kuhinju, ki ne razširja nadležni prah in vročine. — Mestna planina.

— Koncert pevskega društva Krakovo-Trnovo bo danes v dvorani Filharmonično družbe. Začetek ob 8. uri zvečer.

— Umrl v Ljubljani. Zadnja dva dneva so bili prijavljeni sledeči smrtni slučaj: Viktor Schiffer, trgovec, 74 let. — Frančiška Ogorelec, goslinčarjeva žena, 73 let. — Antonija Starin, delavčeva žena, 38 let. — Sestra Magdalena Vitalija Polzer, usmiljenka, 34 let.

— Polciške prijave. Od ponedeljka na torko so bili prijavljeni polciški sledeči slučaji: 2 tatvine, 2 telesni poškodbi, prijave tatne prostitucije, 1 prestopke pretepaža

tulji otrok, 1 prestopke pjanosti, 1 prestopke policijske ure, 5 prestopkov cestnega policijskega reda, 1 prestopke avio-predpisov, 1 prjava nošnje orožja brez dovoljenja, 1 prestopke nošenja reklamnih tabel po ulici brez dovoljenja in 1 prestopke kaljenja nožnega miru. Aretacij se je izvršilo 5 in sicer: 2 radi tatvine. 1 radi beračenja, 1 radi nevarne grožnje in 1 radi posesti tobaka sumljive provenience.

— Razno tatvine v mestu. Delavki Jožefi Mušič, uslužbeni pri Jelacinu na Ernovski cesti, je nepoznan storilec izmaklil iz torbice v delavski garderobi zlatnik za 10 kron. — Mariji Holnik, stanujoče na Sv. Jerneja cesti št. 55, je ukradel nepoznan uzmovih na oknu višočo plaito, vredno 370 Din. — Na Vodnikovem trgu je našel v torrek zjutraj nepoznan žepar svojo žrtev v osebi uradnikove soproge Bine Vilfan in je potegnil iz ročne torbice 300 Din gotovine, nakar je izginil.

— Vendar se je eden ujel. V ponedeljek v zgodnjih jutranjih urah se je spizljal na dvorišče hiše št. 50 na Sv. Petra cesti brezposelni delavec 22-letni Anton Zupančič iz Šiške in pobral dva mesna strankama tamkaj se sušeče perilo. V mislih, da je popolnoma v redu opravil vso stvar, se je podal z zavolom na cesto, koder pa ga je dohitela usoda. Prijel ga je namreč sraznik ter ga odvedel na polčilo. Naslednji dan je pri zaslišanju priznal, da se bavi že dalje časa s tatvinami te vrste. Ker noče zaenkrat se navesti vseh ljudi, katere je okradel, bo pridržan še nekaj časa na policiji, da se omeča in poda obširnejše priznanje.

— Ob priliki kontrole raznih zakonitih lokalov po varnostnih organih je bilo radi splošnega suma prijetih v ponedeljek več individuev, o katerih se ne ve, kdo in kaj so. Med njimi je prišel na policijo tudi Rumun Georg Nadabon, ki se je potal v več dni po Ljubljani ter prenočeval v družbi sumljivih elementov po skednjih v Mestnem logu. V nekako opravičilo si je izmislil žalostno zgodbo, da je bil okraden za 250 dinarjev in 3000 lir, katere je balje prinesel s seboj iz Italije. Oblast pa mu njegove gljnlive zgodbe ni verjela in polveduje sedaj, kaj je pravzaprav ta piček hotel pri nas.

— Najnovejša buze, otroške plaščke, obleke priporoča Krištof-Bučar. 162-a

— Zadržna soba — Črkosilkarjev, plekarjev in čarjev v Ljubljani naznanja da se vrše redne valeniške preizkušnje v drugi polovici meseca aprila. Nekolkovane prošnje s priloženimi izpričevili obrtni nadaljevalne šole je predložil do dne 15. aprila pri zadržnem načelniku Stefan Šečetuč, Rimska c. 16. — Čas preizkušnje se določa in sporoči reflektantom pravočasno. — Odbor. 738

— Tovarna Kozina razprodaja te dni večjo množino ostankov parov čevljev po znatno znižani cen, na kar se cenl. občinstvo uljudno opozarja. Prodaja samo na Aleksandrovi cesti.

— Naval na kolodvorsko blaginjo bo pred prazniki velikanski. Zato pripravljamo vsakomur, da si že pred potovanjem nabavi po isti cenl. voznj karto pri «Ptijsku» Tourist — Office (palata Ljubljanske kreditne banke). 736

— Pozor dresalci! S. K. Mirija opozarja vse one dame in gospe, ki niso vzele svojih dresalk, katere imajo shranjene v garderobi na drsalnici, da iste sigurno odnese do dne 11. aprila. Po tem terminu ne nudi klub nobene odgovornosti več za dreske in čevlje, ki ostanejo še tam. Ključ od garderobe se nahaja pri klubovem služni na nogometnem igrišču, oziroma v nogometni garderobi. — Odbor. 740

— Bazar za čevlje, Ljubljana, Krekov trg 10. L. je dobil novo parilo raznovrstnih, boljših čevljev, po znano nizkih cenah. Oglejte si! Kupiti ni obvezno. 740

PEKA

dobro za člena in lepe oblike zamore biti dosežena le z uporabo pečivnega praška in vanilja sladkorja znamke

„Adria“

z pravega angleškega svil. flora NOBAYICE v vseh modnih barvah po najnižjih cenah se dobi le v trgovini

A. ŽIBERT, Kongresni trg.

Iz Maribora

— Kriza v Opleševalnem društvu. Aren de Opleševalnega društva so se v Mariboru po prevratu v toliko meri razširile po delu in izdatkih, da daleč presegaajo dalažnost zasebne iniciative. V mariborski javnosti se je zato zadnji čas pojavilo nezadovoljstvo nad pomanjkljivim upravljanjem javnih nasadov, zlasti mestnega parka, ki je bil doslej ponom Maribora. Krt sliškima, je zato sedaj izvajal predsednik konsekvence in demisijoniral. Na izrežnem občnem zboru se bo skušal reorganizirati odbor in delovanje društva, ki le že dalj časa tudi z mestno občino v pravnem sporu radi neurejenega lastninskega razmerja v parku in na Kalvariji. O tem je razpravljal tudi večerajšnji mestni občinski svet

— Ljudska univerza. V soboto zvečer se je v veliki kazinski dvorani vršilo zanimivo predavanje dr. B. Ivavica o raku na maternici. Zanimanje za to obolenje je med ženskim svetom toliko, da je do zadnjega kotička zasedel auditorij. Saj je ta panoga tudi res tako aktualna, ako pomislimo da po predavateljevih izjavah, umira v Jugoslaviji vsako leto vsled raka na maternici malone 4000 žensk, dasi je bolezen p. l pravilnem ravnanju spočetka ozdravljiva

— Zrtev velikončnega streljanja. Kljub ostrim prepovedim in nešteti žrtvam ljudje na doželi še vedno nočejo opustiti občinskega velikončnega streljanja s močnari in zarjavljenimi pištolami. V nedeljsko zvečer so prepeljali v mariborsko bolnico iz okolice fanta, ki je moral že teden dni

pred Veliko nočjo pričeti s streljanjem. Svojo nestrpnost je drago plačal: razneslo mu je pri tem desno roko.

Iz Celja

— Važna odredba mestnega magistrata. Mestni magistrat razglša: Z ozirom na sedanje cene živine se po zaslišanju veterinarskega izvedenca objavlja, da se smatrajo do 7. aprila dalje za prodajo mesa v mestu Celju nastopne cene kot primerni: 1.) Za 1. kg prvovrstnega mesa volov in telce do 20 Din. 2.) Za 1 kg drugovrstnega mesa volov, telce in bikov, izvezmi kravle meso do 18 Din. 3.) Za 1 kg mesa debelih krav do 16 Din. 4.) Za 1 kg mesa drugih krav do 15 Din. 5.) Za 1 kg telečjega mesa do 22 Din. Prodaja mesa po višji kot navedenih cenah se bo smatrala kot navijanje cen. Vsak mesar mora imeti na vidnem mestu označene cene mesa tako, da jih vsakdo lahko vidi. Nujno se svari pred označbo ali pa prodajo mesa s'ahše kvalitete kot mesa boljše kvalitete. (Tako na pr. označbo ali prodajo drugovrstnega mesa volov kot prvovrstnega mesa volov, ali označbo, odn. prodajo mesa krav kot volovskega mesa im.). Tržni nadzornik in policijski organi imajo nalog ovaditi vsakogar drž. pravdnistvu, ki bi se v navedenem smislu pregrešil ali pa navilal cene mesu ali na drug način izigraival intencije zakona o pobljanju dražinje in brezvestne sprikulacije z dne 30. dec. 1921. «Ur. list» št. 6 iz l. 1922. Opozarja se, da cit. zakon predvideva kazni do 3 mesecev in denarne globe (torej oboje obenem) do 10.000 Din. Čebe, ki bi bile radi zgornj navedenih prestopkov ponovno kaznovane, se bodo ovadile tudi obrtni oblasti s predlogom, da se jim prepove nadaljno izvrševanje obrti. Občinstvo se v lastnem in javnem interesu opozarja, da vsak prestopke pričujočih odredb nemudoma prijavi ali tržnemu nadzorniku za mesto Celje ali pol. oddelku, ali pa drž. pravdnistvu. Pri ovadbi se je po možnosti izkazati z inkriminiranim mesom, ker je sicer uspešno zasledovanje krivcev izključeno.

— Ljudsko vsenčistiše. V ponedeljek dne 6. aprila zvečer je nadaljeval inž. g. Ahl svoje predavanje o elektriki in nje uporabi. Predavanje je bilo prav poljudno in snov obravnavana iz praktičnega vidika. Snov predavanja je bil tudi tokrat prav razveseljiv.

— Regulacija Savinje, Sušnice in Koprivnice. Obrežje ob levi strani Savinje med Kapucinskiim mostom in brvjo v park je že nujno potrebno primernega zavarovanja. Voda stalno spodjeda zemljo in s tem poslabšuje še itak mizerno sliko, ki jo nudi to obrežje z nasproti ležečega parka Z malimi stroški bi se dalo zgraditi primeren jez in nasuti nasip. Omeniti je treba zlasti dejstvo, da se je že pred vojno nameravalo na tej strani preurediti zemljo v majhen park z betoniranim nabrežjem. To vprašanje je moralo sicer iz finančnih ozirav stopiti v ozadje, v doglednem času bo pa sopot treba misliti vsaj na njega delno uresnitve. Zlasti potreben regulacije je potok Sušnica, in sicer od bolnice do avlojeva jezika v Savinjo. Potok pri vsakoletnih povodnjih stalno poplavlja Glasljo ter travnike ob Ljubljanski cesti in za vojašnico kralja Petra; poleti pa se struga deloma posuši in nastajajoči stoječi tolmuni razširjajo gnusen smrad po bližnji okolici. Struga bi se morala na nekaterih mestih poglobiti in zožiti, oziroma razširiti. Stroški bi primeroma ne bili visoki. Isto velja tudi za potok Koprivnico, ki teče po Dolgem polju mimo Rudarske šole in se izliva v Voglajno. Zlasti v poletni vročini stoječa voda pod mostičem pri Rudarski šoli povoda pod mostičem pri Rudarski šoli posmrad; tu bi bilo nujno potrebno strugo prekopati. Upati je, da bo merodajna oblast ukrenila vse potrebno, da se ti nedostaki v doglednem času odpravijo. «Opleševalno in tujsko — prometno društvo, bi našlo tudi v tem pogledu mnogo hvaležnega polja za svoje plodonosno delo v korist celjskega mesta in bližnjega okolja.

Iz Trbovelj

— Danes ob 3. pop. se bo prikrat sestel gerentski svet, ki je pravkar imenovan. iz dnevnega reda, ki je zelo obširen, navajamo poleg različnih prošenj, n. pr. za sprejem v občinsko zvezo, za koncesijo gostilniške obrti, za podporo, za sprejem v občinsko službo, sledeče točke: 1.) Naznanila gerenta; 2.) volitev odsekov in sicer: a) učnega oddelka, b) finančnega oddelka, c) obrtnega oddelka, d) oddelka za kmetijstvo, e) oddelka za javna dela; f.) oddelka za občinske ceste in odhoda za redarstvo; 3.) posveto vanja; a) prošnja župnega urada Trbovlje radi adaptacije župniškega poslopja, b) o prošnji občanov v Gaberskem za napravu cestno-električne razsvetljave, c) o predložnem računu premogokopne družbe za ustavitve plazovja 97.055 Din, d) o popravilih v občinski izolirnici, e) radi občinske ceste pri Janezu Drnovšku v Hrastniku, g) o kolodvazi nove občinske ceste na Tereziji, p) o preložitvi občinske ceste pri Martinu Zadobovšku v Knezdolu, r) poročilo živnozdravnika radi javne klavnice v Trbovljah; 4.) pomnožitev redarjev; 5.) prezidava občinskega hleva; 6.) prevedba občinskega tajnika v smislu pragmatike za državne nameštence; 7.) pragmatika za občinsko nastavljence; 8.) slučajnosti.

— Podružnica Jugoslov. Matice ima danes ob 7. zvečer v Dimnikovi gostilni svojo redno odborovo sejo, na kateri bodo sklopali o podrobnostih občnega zbora.

— Sreški glavni ima danes ob 2. pop. dalje svoj uradni dan v občinskem poslopiu.

— Tukajšnji mesarji sekajo meso l. vrste že po 16 Din, druge pa precej ceneje.

— Sreško glavništvo je pred kratkim izdalo ukaz, da se morajo trgovci zapirati točno ob 12 in zvečer ob 6. Zgodilo se je pa že večkrat, da se omenjeni ukaz ni praktično izvršil, ker je že večkrat moral poseči vnosa občinski redar in pričeti izganjati kupovalce iz trgovino.

Iz življenja in sveta

Kako je Rothschild kandidiral

Pariz, 2. aprila.

Francoski parlament ima tudi svoje volilne korupcijske afe. Komaj je zapala zadeva senatorja Billieta, ki je iz fonda, stavljenega mu na razpolago od gospodov industrijev, »podpiral« polsance vseh mogočih strank in s primernimi vsotami omogočil njihovo izvolitev 1. 1919. in lani, že se je pojavila korupcijska afera desničarskega poslanca, multimilijonarja Morica Rothschilda. Moč je bil pri nadomestnih volitvah v departementu Hautes Alpes izvoljen za poslanca. Dva njegova kolega iz iste okraja sta se pritožila zoper to izvolitev, češ, da je »pravica klobuta javni moral«.

V sredo je prišla zadeva pred zbornico in poročevalec komisije je razodel o Rothschildovi izvolitvi reči, ki močno spominjajo na znameniti Dantejev roman »Nabab«. Moč je n. pr. dal na svoje stroške pometi in izdelati nove uniforme za celo kompanijo gasilcev v Embrunu, nekemu županu je dal 1000 frankov za spomenik mrtvim, razdelil je velike vsote sportnim in glasbenim društvom, obdaroval je celo vrsto posameznikov, posebno se je rad spominjal očetov številnih družin. Neki grbec ga je videl, kako je metal kmetom snope bankovcev po 20 frankov. Obilje bil je ustanovitelj banke, ki bo posojevala denar po 2 %. Na dan volitev je menda cel okraj pil na njegov račun. Končno se je Rothschild hudo pregrešil tudi zato, ker je dal na svoje stroške popraviti občinsko peč za kruh v nekem kraju.

Poročevalec je na temelju teh očitkov predlagal uničenje mandata. Preden je prišlo do glasovanja, se je milijonar skušal braniti. Povedoval je tako-le nekako:

»Jaz sem bil izvoljen že 1. 1919. V Visokih Pirinejih, 11. maja lani pa sem bil ravno tam tepen. To je zame dokaz, da ima francoski volilec svoje samostojno mnenje. Ko sem bil tako brez mandata, se je oglašil pri meni poslanec Cluzel iz Hautes - Alpes in me je pozval, naj kandidiram na izpraznjeno mesto v tem departementu. Dejal mi je, naj bom praktičen vsaj enkrat v življenju. Temu pozivu sem se odzval in sem bil izvoljen.«

Glede očitka podkupovanja je dejal poslanec Rothschild: »Kaj hočete, meni je ime Rothschild. Kadar pridem kam, ali morem zabraniti ljudem, da se jim vzbude gotovi upi? Nesrečniki se obračajo name. Ali jih morem odgnati v svojem položaju? Ko se me opozarja na bedo, ali morem odgovoriti: »Govorite mi o tej reči po volitvah?«

Rothschild je predlagal anketo, ki naj ugotovi, da je njegova izvolitev v redu. Tedaj je vstal poslanec Cluzel in zahteval uničenje mandata. Cluzel je socialist in tisti mož, ki je Rothschilda nagovoril, naj kandidira v Hautes - Alpes. Zdi se, da ne iz gole simpatije do bogatega žida.

Spiro tolike pozabljenosti je v Rothschildu vzklopel in vprašal je pred celo zbornico rečečega poslanca:

»Ali ste mi poslali iz Nice šopek cvetic z vizitko?«

Cluzel: »S tem sem plačal kosilo pri Vas. Sicer ste me pa vi v volilnem boju nanadili z »ušivo brado«.

Rothschild: »Vi ste hoteli od mene 200.000 frankov za tiskarno v Gapu. Ko jih nisem hotel plačati, ste postali moj nasprotnik. Vendar ste mi še pozneje pisali, da me napadate iz zato, da si utrdite položaj v stranki.«

Tu je končala debata med socialistom in multimilijonarjem. Poslanec Fevrier je nato še vedno zahteval uničenje mandata, češ, »Rothschild je delil denar s cinizmom in popolnoma skali našo deželo z lasnim nehom in čistimi vodami.« Tež zahtevi se je pridružil še socialistov Léon Blum, ki je obljubil, da bo ostro preiskal eventualno krivdo svojega podložnika Cluzela. Komunist Renaud je bil mnenja, da je treba milijonarjem odvzeti volilno pravico.

Zbornica pa je s 180 proti 178 glasom sklenila anketo, nakar se je Rothschild

zadovoljno nasmehnil. Njegovo veselje je bilo kratko, ker je naslednji dan parlament svoj sklep razveljavil. Ogorčena nad tem postopanjem je opozicijska zastavila zbornico.

Usoda Rothschildovega mandata torej še ni rešena, kakor tudi njegov volilni manager, socialist Cluzel šele čaka na ostro preiskavo svoje stranke, ki naj ugotovi, kaj je bilo s šonkom cvetic iz Nice, kaj z onimi 200.000 franki in čemu je on tajno agitiral za Rothschilda, javno pa ga rušil.

Čudna smrt 13letnega dečka

V igri se je obesil.

Na Dunaju se zadnje dni splošno razpravlja o smrtnem slučaju, katerega še zdaj ne vedo natančno polasni. 13-letni učenec ljudske šole Jos. Macher se je obesil v sobi, kjer je čuval svojo 2letno sestro Pavlo.

Zakonska Macher sta imela pet otrok, med katerimi je bil najstarejši Josip. Obiskoval je ljudsko šolo ter je bil ubogljiv, marljiv in simpatičen deček. Vsi so ga imeli radi. V soboto popoldne mu je naročila mati čuvati malo sestro, dveletno Pavlo. Josip je takoj pristal na to in se je podal na delo. Ko pa je njegov nekoliko mlajši brat čez nekaj časa pogledal v sobo, je v svoje veliko začudenje videl, da visi bratec na vrvi, ki je bila pritrjena na stropu. Brž je tekel k materi ter ji povedal kar je videl. Mati je prestrašena stekla v sobo, poklicala je sina no imenu, a ni dobila nobenega odgovora. Deček je bil že mrtev.

Mati, ki je sprva menila, da gre samo za šalo, se je zdaj tako prestrašila, da je omedlela. Prihiti so ljudje, ki so fantu sneli zanke ter ga poskušali umetnim potom zbuditi k življenju. A bilo je že prepozno. Deček je obelzjal mrtev. Ljudje in zdravnik so si zaman prizadevali, da bi ga rešili.

Kako je prišlo do tega tragičnega slučaju, ne ve nihče pojasniti. Domneva se, da je Josip hotel zabavati svojo malo sestro na ta način, da se je vzpnel na vrh, ki je bila pritrjena na stropu. Najbrž v šali si je položil zanko okrog vratu, ki ga je tako močno zadregla, da je padel. Da bi bil sam mislil na samomor, je izključeno, ker je bil deček vedre narave, marljiv in ubogljiv ter staršem v ponos in veselje.

Kako se napravi karjera

Bivši žid odlikovan od papeža z redom Sv. groba.

V budimpeštanskih listih beremo naslednjo zanimivo ilustracijo resničnega dogodka:

Julij Riemer je igral pred vojno v budimpeštanskih židovskih krogih znatno vlogo. Med vojno je postal glavni ravnatelj nekega velikega podjetja za tekstilne izdelke, in ko je prišel na površje komunizem, se je dal krstiti ter je stopil na čelo nekega katoliškega podjetja, ki se je imenovalo »Ecclesia« ter se je bavilo z razpečevanjem predmetov cerkvene umetnostne obrti. Riemer se je izkazal v tem poklicu popolnega strokovnjaka. Prepravil je celo Madžarsko s svojimi izdelki in ko se je lani vršila razstava cerkvenih predmetov v Rimu, je dobil mož toliko pohvalnih listov, da se je pridružil obhodovalcem njegovega organizatoričnega talenta in iznajdlivosti sam italijanski kralj Viktor Emanuel. To je zbudilo takšno pozornost, da je veliko vavariški škof Lani priporočil Riemerja pri papežu za posebno odlikovanje. Papež je ustregel škofu ter je podelil bivšemu židu viteški red Svetega groba z visokim naslovom in papeško grofovsko častjo.

Nato je cerkveni poglavar pozval Riemerja k sebi v Rim, kjer ga je skunjal z njegovo ženo sprejel v posebni »dišenci« ter mu izročil snise in dokumente, na podlagi katerih ni podeljeno rečeno odlikovanje samo Riemerju, ampak tudi vsem njegovim potomcem. Pod Svetega groba je bil ustanovljen leta 1099. Papež ga podeljuje vernikom samo v izrednih slučajih, med katere spada, kakor vidimo, tudi slučaj, če se žid pokristjani . . .

Zopet ameriški roparji

Pred par dnevi smo na kratko zaznamovali vest, da so štirje maskirani možje stobili v trgovino z dragulji v New-Yorku in odnesli iz nje pri belem dnevu raznih diamantov za 100.000 dolarjev. Newyorška policija je pridno na delu, da bi te roparje izsledila. Komaj par dni po tem so imeli roparji zopet bogat plen. Nastopili so začeli s tako predrznostjo, da so se bogataši v Ameriki začeli že bati za svoje premoženje.

V četrtek so prišli okrog 10. zvečer zopet štirje možje v vežo hotela Aberdeena v osrčju Newyorka, nanerili profi vratarjem in dvema gostoma revolverje in jih prisilili, da so stonil v dvaleto, ki so ga nato spravili kvišku. Potem so šli roparji v urad hotela, odšli železno blazino s ključem ravnatelja in odnesli 10.000 dolarjev gotovine in razne dragulje, ki so jih izročili gostje ravnateljstvu v shrambo.

Zopet so roparji mirno zapustili hotel, kot da se ne bi nič prihodilo, se vsedli v avtomobil, ki jih je čakal pred hotelom, in odbrzeli.

Policija sklepa, da gre za isto vlomilsko tolpo, ki je tako drzno izropala trgovino draguljarja. Baje je newyorška policija tem zločincem že na sledu.

Samomor na grmadi

Strašno smrt si je izbrala 23letna Margareta Demyjeva v Šopronju na Madžarskem. Je to izredno lepo dekle, ki se je sprijelo s svojim očetom, veleposelnikom pri Györu, in je prišla k svoji teti, vdovi Vargovi v Šopronju. Toda tudi tu ni našla miru.

Dekle si je vzelo spor s starši tako k srcu, da je sklenilo storiti svojemu življenju konec. V kleti je napravila veliko grmado iz drv, položila nanjo desko, položila les in tudi svojo obleko s petrolejem in špiritom in se potem vlezla na desko. Ko je bilo vse to končano, je zažgala grmado. Ko so v petek znanostni stanovalci hiše v kleti ozenili, je bila mladenka že mrtva. Njen grobni život je bil popolnoma zgozlen, glava z lasmi in noge s čevlji in nozaviciami pa je bila neškodovana. Domnevalo, da je Demyjeva pred samomorom pila lug. Razen prazne steklenice od luga so našli poleg grmade tudi britve in revolver, iz tega sklepajo, da je bilo dekle trdno odločeno, da na vsak način izvrši samomor.

Žalostna smrt lepega dekleta je naravno zbudila veliko senzacijo. Vendar policija še ni mogla prodreti v tajnost mladenke, ki ni nikomur ničesar povedala o svoji nameri in tudi ni pustila nobenega pisma, ki bi malo posvetil v tako tragični samomor.

× Gozdni in prerilski požari v Ameriki. V Južni Dakoti in v Indijanskem teritoriju Rosebut divjalo strašni gozdni in prerilski požari. V enem samem dnevu je uničil požar nad 300 kvadratnih milj gozdov in step. Tri vasi so popolnoma zgorale. Na mejl Nebraska je zgorelo v plamenu šest oseb. Požar je hkrati izbruhnil na dveh krajih in se širil s strašno hitrostjo. Ogenj je uničil celo vrsto farm, šol, drugih hiš, skednjev, hlevov in nešteto poljedelskih strojev ter velikansko množino žita. Škodo cenijo že sedaj na več milijonov dolarjev.

× Povečanje japonskega brodogoja. Japonsko mornariško ministrstvo pripravlja načrt za izgradbo vojnega brodogoja, a prihodnja leta je določen program, ki predvideva osem novih velikih bojnih križark, tri srednje križarke, deset rušilcev in eno ladjo-matico za letala. Vsega skupaj bodo imele te nove ladje 125.000 ton. Japonska vlada namerava poslati komisijo v Evropo in Ameriko, da bi proučila najnovejšo prihoditve v ladjedelstvu.

× Številna ločitev zakonov. Civilni senat sodnega dvora v Velikem Varadinu na Rumunskem je v petek rešil 29 od prijavljenih 39 tožb za ločitev zakonov. Sodišče je v vseh teh 29 slučajih izreкло ločitev.

× Kolonizacija Grenlandije. Danska ekspedicijska lada je te dni izkrcala nove Eskime, ki se hočejo naseliti na vzhodni obali Grenlandije. Ob zalivu Scoresby so namreč odkrili priprave

pokrajine, kjer hočejo naseliti del Eskimov, ker so kraji na zapadu preobitni. — S to mislijo se bavijo danska oblastva že 15 let. V novi naselbini, ki ji načeljuje kapitan Ejnar Mikklisen, je zgradila danska vlada velika skladišča za živila.

× 5000 dolarjev za staro lajco. Pred kratkim je prodal naravoslovni muzej v Newyorku univerzi Colgate lajco dinovzavrija, ki sklenalo, da je staro okrog 10 milijonov let, za 5000 dolarjev. To bo nač najvišja cena, ki se je kdaj plačala za lajco. Gre za eno od 25 okamenelih dinovzavrijskih jajc, ki jih je našel ameriški učenjak Roy Chapman Andrews lani na svoji znanstveni ekspediciji v puščavi Gobi.

Po slovanskem svetu

Masaryk-romanopisec

Po zapadnoevropskem vzorcu se je pred kratkim tudi v Pragi osnoval literarni klub pesnikov, esejistov in novinarjev. Na ustanovno skupščino so prišli najznamenitejši češki pisatelji, kritiki in filozofi, med njimi sam predsednik republike — Masaryk. Zborovanje se je otvorilo s čitanjem pozdravov znamenitih osebnosti. Takoj nato je prosil za besedo Masaryk, ki je improviziral zelo humorističen govor o početkih slovenskega literarnega delovanja. Po kratkem pozdravu je prezident dejal tole: »Bil sem novinar, pisal sem razprave, kar pa se tiče poezije, se moram pohvaliti samo s tem, da sem pomagal »kibicirati«. Lotil sem se literature že v gimnaziji; saj veste sami, da se tam vsak dijak loti popevanja. Vrgel sem se celo na roman. Imel sem konflikt s profesorji in na to temo sem začel pisati roman. Dovolil sem dve poglavji, pa hajdi k prijateljem, da jim delo preberem. Toda prijatelji so me tako raztrgali, da se nisem upal pisati dalje. A to mi še ni bilo dovolj. Moram vam povedati, da me je vedno preganjala želja napisati roman, ki bi pesniško proučnil v bistvo čestva. S tem poskusom se ukvarjam še danes. Toda nikarte se bati, konkurence vam ne bom delal. Pregnal bom to svojo manijo, kakor sem jo v mlajših letih. Turgenev je nekoč dejal: »Dobra stvar je tudi delo. Literarna tvorba je zame vedno predstavljala delo in še zdaj me veseli, če pomislim na vse, kar so storili češki pisatelji in pesniki za naše osvobojenje. Gospodje in gospe, pesniki in pisatelji, nočem vas zadrževati brez potrebe, temveč vas prosim, da nadaljujete svoje delo brez mene, kakor vam narekuje vaša narava. Skušajte pa douneti narodovo dušo kakor to razumete sami. Jaz vam v imenu študentov obljubljam, da vam mi bralci še nadalje ostanemo zvesti ter vam želim pri delu mnogo uspeha.«

Hči Leva N. Tolstega v Pragi

Na svojem potovanju iz Moskve na Dunaj in v Pariz, kamor se pelje, da uredi vse potrebno za proslavo stoletnice rojstva L. N. Tolstega, se je Tatjana Lvovna-Suhotinova, hčerka velikega ruskega romanopisca Leva Nikolajeviča Tolstega, ustavila v Pragi. V hotelu »Atlantica«, kjer stanuje s svojimi spremljevalci, so jo poselili razni dopisniki domačih listov in tuji korespondenti, katerim je pojasnila že štiridesetletna dama svrhu svojega potovanja tako-le:

Namen mojega potovanja na Zapad je zbiranje gradiva za razstavo L. N. Tolstega, ki se bo vršila ob stoletnici rojstva melega očeta 1. 1928. Razstava bo v Moskvi. Tam bodo na ogled vsi spisi pokojnikovi, spisi v originalu in prevodi. Radi tega se obračam na vsa založništva in vse zasebnike s prošnjo, da mi pri tem delu pomagajo in me podpirajo.

Za izdajo skupnih spisov Leva Tolstega so bile že nekdaj zaključene zadnje pravice. Pod vodstvom druge hčere Leva Tolstega je posebna komisija s sodelovanjem pokojnega akademika Samhova, profesorja Gruzinskega, Guseva, Birjukova in drugih znanih učenikov revidirala in pregledala vse tekste Tolstega ter jih primerjala s originali. Poleg tega so v glavnem dovršene tudi druge priprave za proslavo pisatelja, kateremu se 1. 1928. postavi spomenik v obliki železnega poslopja v Jasni Poljani, kjer so že sedaj nahajala vzorna vzgojilašča katerega vodi Aleksandra Lvovna Tolsta, in kjer poučuje že danes petnajst učiteljskih moči okoli tristo učencev. O priliki stoletnice Tolstega seveda ne moremo spregledati njegovih spominov iz sedanjice leson zgradbe v drugo, prostornejšo poslopje. Moskovska požarna komisija je namreč ugotovila, da je bil Tolstoj v Jasni Poljani, kjer so bili Tolstoj zasede in v Jasni Poljani stoji Tolstega grob, ki je brez kamna, pač pa zasjen z drevjem. Samotna gomila napravi nepozaben vtis zlasti v večernih urah.

Tretji muzej tvori hiša, katero je kupil Tolstoj zase in svojo obitelj 1. 1881 na Hamoviškem Pereulku v Moskvi, potem ko je prebolel svojo veliko duševno krizo. Tu je Tolstoj najbolj intenzivno delal, tu je napisal svoja največja versko-filozofska dela. Tudi tu je ohranjeno vse v prvotnem stanju. Ti prostori so znameniti tudi radi tega, ker je Tolstoj sprejemal v njih obiske in se je v njih učil čevljarstva. Še danes so na ogled čevlji, katere je sešil Lev Nikolajevič lastnoručno.

Ti čevlji imajo svojo zgodovino. Tolstoj jih je poklonil moži Tatjane Lvovne-Suhotinove, ki je s posebno spoštovanjem gledal na literarno delo Leva Tolstega. Priporočil je Levu Nikolajeviču, naj bi se zopet lotil literature, a ker ni mogel tega doseči, je vzel darovane čevlje ter jih postavil v omario poleg Tolstega spisov, ki so tedaj obsegali 12 zvezkov. Napisal je na čevlje: »XIII. in XIV. zvezek del Leva Nikolajeviča Tolstega«. Sem so prilehali k Tolstemu na obisk znani pisarji in tuji kulturni delavci, tu so se vršili glasbeni večeri, katerih se je posebno vneto udeleževal operni pevec Šaljanin in češki kvartet, v katerem so bili tedaj Hoffmann, Nedbal, Suk in Vihan.

V Rusiji živi danes Tolstega sin Sergej, kateremu je 62 let in mlađa sestra Aleksandra Lvovna. Oba delata skupno s Tatjano Lvovno Suhotinovo v smislu idej Leva Tolstega.

Tatjana Lvovna Tolsta se je v Pragi sestala tudi s svojo nečakinjo Vero Iljinico, ki se je nekdaj poročila v Jugoslaviji s Čedom O. Bakovski. Ga. Bakovski je vnukinja Leva Nikolajeviča Tolstega in živi v Novem Sadu.

Excella:

je najboljši in vendar najcenejši stroj za rodbino in obit. — Nadomestni deli za vse stroje.

J. GOREC, LJUBLJANA

palaca Ljubljanske kreditne banke

× Potresni prorok. Znani italijanski znanstvenik Rafaele Bendum prorokuje, da bo v zapadnem delu Zedinjenih držav in v Osrednji Ameriki v kratkem hud potres. Ko so ga vprašali, ali bo potres tudi v Italiji, je rekel Bendum, ki je iz iste province doma kot Mussolini: »Bolje je, da o tem ne govorim!«

Mate Marn:

Grmada

(Deška romantika.)

I.

Bim-bam-bim-bam . . . Velika sredi! Polne zvonci. Sicer vedno drugače Kamnarjevemu Jernejcu žranci z zellem kaj hitro izpod rok, danes se jih je pa komaj dotaknil z žlico.

»Zakaj ne ješ?« ga si mati.

On pa je danes resen in celo dve gubi se mu delata na čelu.

Bim-bam. V sivem zvoniku je odzvonilo.

Jernejec si z rokavom obriše usta:

»Danes ob štirih bomo že razlagali!«

S temi besedami je povedal vse svoje veselje in vso svojo skrb.

»Ti in pa tvoje ragljanje!« odvrne mati. »Se ubil se bo kdo, ko lezete gori v zvoniku!«

O, da kako sta si daleč svetovni nazor materin in pa sinčkov o ubijanju! Zadnjih besed žni ni več slišal Jernejec; kajti že in je ubral k cerkvi. Tam zadaj za pokopališčem ima biti zborovna; in zbiranje. Lani je imel prvo besedo Čučkov Tine letos bo pa na vrz on sam. Jernejec, moral vzeti stvar v roko, ker je prvi ministrant. In to je vzrok, da mali kandidat ni mogel jesti

in da mu je skrb zasenčila sicer brezskrbno čelo!

Prvi so že bili tam, nekateri so že kar prinesli raglje in ropote s seboj, da jih takoj odnese v zvonik in s tem dobe pravice in dolžnosti ragljarjev. Ženov Lukec je imel popolnoma novo raglio. Matevžev Tonček je komaj privlekel svoj ropotec; ni čuda: to je vendar cel zaboj in kako imenitno ropota! Dvanaest klavidev ima, še celo največji cerkveni jih ima le štirinajst, najmanjši na samo osem! In so drug za drugim poizkušali leseno instrumente in med vikom in krikom se je končno zbrala vsa četa in Kamnarjev Jernejec je bil za prvega. Ob pol treh je prikoračil mežnar proti cerkvi in odprl zvonik navdušenemu drobižu.

V zvoniku je nadel prvi ukaz:

»Kogar do treh ne bo, ga ni treba več! Takrat se žlemperga zane in postavi straža!«

Vsem se je zdelo to popolnoma v redu. Kajti dobro so vsi poznali strogo ustavo, nikjer zapisano, vedno veljavno: biti v zvoniku ob tem in tem času, zlasti pa zjutraj ob štirih, ko je treba ragljati dan. Posebno v tej točki je bila postava naravnost kruta: kdor je zležal, je bil izobčen in ni smel več v zvonik, njegova raglja pa je frčala z

zvonika na veliko soboto in so jo skurili na grmadi. Zato je bila disciplinirano skoraj vzorna. Le novi žuniki je gozdniar, ko je opazil na Veliki teden to bučno početie okoli cerkve in v zvoniku. Govoril je o tem s cerkvenimi ključarji, češ da to vendar ne spada k tihoti tega tedna! Pa so mu ključarji rekli, da je bilo svoje dni — ko so oni bili mladi — prav tako in da to stoji na vseh pravici in da bi bil zopet Veliki teden bil prav žalosten in čuden! In je ostalo pri starem.

II.

In vse se je godilo po starem programu in redu, samo z novim žunikom. Jernejec je bil popolnoma sposoben za svojo nalogo.

Ko so se ljudje ob štirih popoldne vselili v cerkve in se v gruclah razhajali po tleh in po poti domov, se je marsikatera glava ozrla proti linam v zvoniku: na vse strani jih je pozdravljalo od tam ropotanje ragelj in ropotev pod sretnimi rokami šestindvajsetih zastopnikov nadebudne narodne manifestacije. Da celih šestindvajset jih je bilo v sredo popoldne!

»Jutri ob treh zjutraj!« zaklicje Jernejec pri slovesu.

Marsikateremu izmed njih je padla

skrb na srce.

»Zasnal hom. Mama me ne bo hotelo poklicati!«

Jernejec pa se ni bal. Privlekel je zvečer odejo kar v vežo, se zvil vanjo in zasnal. Pa ni snal dolgo. Skrb ne da snati. Zbudil se je in le skoro da ga je zeblo. V zvoniku je bila ura eno.

»Se dve uri!« In je začel premišljevat, koliko jih bo prišlo.

»Vseh ne bo, in če jih zdej zjutraj ne bo, kaj bi se potem poročilo ho-ji bahat in nastavljal v zvoniku! Pomečmo jim raglje dol!«

In zopet je zadržal. Ko se je na vzdrimil družici, je ura bila dve. Zdej pa Jernejec ni več zdržal!

»Če zdej zasnim, bo ura kar naenkrat tri in štiri — pa bi zalezal — ta bi bila lepa!«

In je šel buditi druge. Pa ni imel teško delo. Čučkov sultan bi mu bil kmalu pomiril hlače!

Končno se je vendar do treh pribralo pred cerkvijo celih osemnajst. Ura je udarila tri — od nikoder ni bilo več nobenega. Prižalji so par sveč in zlezli po temnih stonjicah v zvonik.

Nebo je bilo jasno in zvezde so migljale tako prijazno. Luna je voščila iznad lisa dobro jutro, pod njo na po kopališču pa so se lesketali križi na

grobovih. Vse povsod je vladala tiho-ta in tudi v zvoniku ni bilo hrupa blisk temu, da se je tu vršila ohosn-ja nad onimi, ki so zalezali in jih ni bilo.

»Osem jih ni!« je ugotovil Jernejec.

»Koga ni!« je vprašal na glas.

»Ahlinovega ni!«

»Jaz sem tukaj!« se oglasi Ahlinov iz kota.

»Vsak k svoji raglji!« ukaže Jernejec. In potem je poiskal one raglje, pri katerih ni bilo nobenega čuvarja.

»Goričarjevega ni!«

»Njegovo raglio v kot!«

»Osredkovega ni!« In spet je šla raglja v kot. In ni bilo še Špančevega, na Strojčevega — natančno osem jih ni bilo.

»Popoldne se jim zapre žlemperga in raglje se na Veliko soboto zmečejo z zvonika in pokurijo!«

In tako so na Veliki četrtek ragljali brez osmih, pa tudi popoldne in pri večerh in avemarijo — brez njih. Oni na so se klaverno potikali pod zvonikom in žalostno gledali v line. Od tam pa se jim je smejala vladajoča stranka:

»Zakaj pa zalezliš, mrha lena!« Na Veliki petek zjutraj pa je Jernejec kar zaskrbelo. Dan jih je prišlo ragljati samo še dvanajst. Zopet jih je zalezalo šest novih . . . To ne pomeni nič dru-

Gospodarstvo

Avstrijske in madžarske finance

Dohodki Madžarske so znašali meseca januarja 60 milijonov zlatih kron, to je najvišje število od tega časa sem, ko je Društvo narodov začelo urejevati madžarske finance. Vendar pa napredek ni bil tako občuten, kot v teku prvih mesecev. Decembarski dohodki so bili namreč manjši kot novembarski, ki so 10 odstot. nižji kot januarški.

Dohodki indirektnih davkov so skoraj gotovo dosegli svoj vrhunec in se bodo v teku polletja znižali. Ta izredni položaj seveda ne more dati nobenega pojasnjenja o bodočih dohodkih Madžarske.

Stabilizacija valute in odprava uvoznih prepovedi so vkljub zelo težkemu novemu carinskemu tarifu povzročile, da se je mnogo zalog blaga nakopičilo v deželi. Carina, ki je bila plačana ob tej priliki, in taksa na blagovni promet, ki so jo plačali pri predaji tega blaga drobnim prodajalcem, tvorijo karakteristične znake dobe, ki je neposredno sledila stabilizaciji valute.

Dohodki carine, tobačnega monopola, takse na sladkor in solnega monopola, ki so jamstvo za posojilo, najeto pri Društvu narodov, sicer niso dosegli višine zadnjega četrtletja, vendar pa zadostujejo večkratno pokritje svota, določenih za mesečno odplačevanje in obrestovanje posojila. Predvsem so dohodki tobačnega monopola tekom zadnjih šestih mesecev naraščali in bodo še bolj, ko bodo odpravili pravico sadilcev tobaka, da smejo tobak za tasno rabo proizvajati.

Kar se tiče državnih uradnikov je madžarska vlada upostavila komisijo, katere namen je, da določi število uradnikov, ki so neobhodno potrebni za dobro funkcioniranje uprave. Sedanji kader osonja bo stopnema zmanjšan na število, ki ga predvideva načrt. In šele ko bo izvršeno, bo vlada začela z ureditvijo plač. Zaenkrat je dala vsem uradnikom predjem ene mesečne plače, koje četrtino morajo na koncu leta vrniti.

Madžarska se pogaja s Češkoslovaško glede trgovinske pogodbe, za našo kraljevino je že sklenila dogovor glede tarifa tranzitnega blaga, s Poljsko pa provizoričen dogovor.

Načrt finančne upostavitve Avstrije pod glavnim komisarjem Društva narodov se točno izvršuje. Skupščina je začela s študijem zakona o reorganizaciji izrabljanja državnih gozdov in njene spremembe v avtonomno podjetje. Nasprotno pa pogajanja med državo in pokrajinami glede upravnih, finančnih in fiskalnih vprašanj zaenkrat počivajo.

Število odpuščenih državnih uradnikov in uslužbencev je zneslo od 1. oktobra 1922 sem 73.571.

Deficit državnega proračuna za mesec februar znaša 5.82 milijonov šillingov ali 4 milijone zlatih kron.

Število brezdelnih, ki jih država podpira, je naraslo od 154.413 začetkom januarja na 187.000 začetkom februarja.

Indeks življenjske dragine kaže novo zvišanje za en odstotek tekom zadnjega meseca. Izkaz Narodne banke javlja, da je krožni papirnat denar krč 44,4 odstot. z zlato in devizami.

Vinski trg

Vinske cene so v naši državi neenotne. Tako so po nekaterih pokrajinah dobra vina cenena, drugod pa slabša zelo draga. Niti pri nas na Slovenskem ni enotnih cen in ni vedno razlika kakovosti merodajna za razliko v cenah. Stajerska vina se trgujejo povprečno od 6 do 10 Din po kakovosti; dobra ljutomerka vina se dobe po 8 do 9 Din liter. Fine kakovosti slovenskih vin so tudi do 11 Din. V drugih pokrajinah naše države so vina znatno cenejša. V Vrhu notirajo črna vina 5 do 6 Din, stara bela vina 7 do 8 Din liter. Dalmatinska bela vina, ki se dobro prodajajo, se trgujejo po 6 dinarjev po Maligandu. V Hrvaški se plačajo zagorska bela vina iz prve roke preko 5 Din za liter v kleti in v Sremu bela vina po 6 do 8 Din liter.

V Avstriji je vinski trg izredno nestanovitno. Cene lanskim vinom notirajo 0,80 do 1 šiling za liter po kakovosti.

V Italiji se giblje vinski trgovina v ozkih mejah. Plačujejo se po raznih provincah povprečno po 1 do 1,50 lire za liter.

V Češkoslovaški je povpraševanje s strani gostilničarjev jako majhno, zaradi česar

goga in nič manj nego, da je njih še dvanaest in da jih bodo imeli popoldne, ko bo boj za grmado, celih štirinajst proti sebi...

III.

Jurčkov Cene se je strašno jezil. »Pridemo popoldne v zvonik in tudi za grmado bomo zbirali!« je kričal proti Jernejcu.

Jernejec pa je molčal. »Nobenec, pa če vas je še enkrat več ko štirinajst!« si je na tihem mislil.

In so se natančno zmenili: »Ze opoldne — vsi ostanemo v zvoniku in — žlempergo zapremo. Da nas pa župnik ne bo videl, ostanemo do dveh na oboku pod streho!«

In tako so ob treh na Veliki petek odmetniki že našli vrata v zvonik zaprta in oglasil se jim ni nihče.

Zaman je bil tudi njihov trud, da bi vsaj do svojih rageli spet prišli. »Jutri bodo sežgane na grmadi!« je rekel Jernejec.

»Povemo mežnarju in župniku!« »Ali bosta ta dva kurila ogenj!« »Ga bomo pa mi!«

»Ti, ki ležiš do poldne!«

In tudi izlepa ni bilo nič. Osredkov je obljubil Jernejcu dva zveša piruha, če mu da razglo nazaj!

so cene oslabele. Producenti imajo še precej starih zalog. Notirajo vina povprečno 5 do 8,50 Kč za liter po kakovosti. V okolici Bratislave stanejo lanska vina 7,50 do 8,50 Kč liter.

V Madžarski se nahaja vinska trgovina v precej kritičnem stanju. Izgledi za izvoz so majhni.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (7. t. m.) zaradi pravoslavnega praznika Blagovesti ni poslovala.

Dunajska borza za kmetijske proizvode (6. t. m.) Koncem prošlega tedna je bila tendenca na severno - ameriških tržiščih čvrsta. To je vplivalo na dunajsko tržišče v toliko, da so cene prenehale naraščati. Kupčija pa je bila dalje zmerna. Notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine v šilingih za 100 kg: pšenice: domača 50 — 51, madžarska 5. Petiša 53,50 — 54, jugoslovenska 53 — 53,50, Rosafé 48 do 48,50; rž: domača 48,50 — 50; ječmen: domači 45 — 50; turščica: 26,50 — 27,50; oves: 39 — 40; avstrijsko seno: stisnjeno 12 — 13, polsladko 14 — 14,50 šilinga.

Redne občne zbornice imajo: Ilirska posojilnica, r. z. z. o. z. v Ljubljani, 20. t. m. ob 15. v uradnih prostorih; Zadruga gospodarska banka, d. d. v Ljubljani, 30. t. m. ob 11. v posvetovalnici banke v Ljubljani; »Vinaria« d. d. vinogradnikov v Ptuj, 3. maja ob 11. v društvenih prostorih v Ptuj.

Planarna seja zagrebške Trgovske in obrtniške zbornice. V ponedeljek se je pod predsedstvom predsednika g. Vladimira Arka otvorila v Zagrebu planarna seja zagrebške Trgovske in obrtniške zbornice. Seje, ki se je večer nadaljevala se je udeležil tudi zastopnik ljubljanske zbornice dr. Viktor Murnik. Med drugim so bili na dnevnem redu referati o nedostojni konkurenci, o nagomilnem trošarinskem blazu na Sušaku in Zametu v špekulativne svrhe o ureditvi senjske luke, o delavskih legitimacijah, o smericah nove uredbe za delovni čas, o pomorskih vprašanjih, o subvencioniranju parobrodarskih družb in drugem.

Likvidacije. Pašna zadruga za občino Križe se je razdružila in prešla v likvidacijo. Nadalje je prešla v likvidacijo Splošna gospodarska zadruga za Slovenijo, r. z. z. o. z. v Ljubljani. Upniki se pozivajo, da prijavijo terjatve.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini zapuščine po pokojnem Maksu Koparju v Cerklji. Narok 8. maja ob 11. — Odobrena je poravnava Stefanika Vertnikove, trgovke v Ljubljani. — Nov narok je odrejen v poravnali zadevi Viktorja Petana, trgovca v Brežicah in sicer dne 15. t. m. ob 10.

Konkurz je razglašen o imovini Tvorinice emaliranih peči Lutr, družbe z o. z. v Domžalah. Prvi zbor upnikov je 14. t. m. ob 10. dop.

Prevoz sadnega semena mladik in sadik. Prometni minister je odobrila, da se prevažajo sadno semeno, mladice in sadke po železnici brezovozno in brezplačno, če se pošiljajo iz državnih središč in samopravnih drevesnic kateremukoli zasebniku, kar se more dokazati s potrdilom o njihovem izvoru.

Poskus pomiritve med producenti pšenice in sladkornimi tvornicami. Spor med obema skupinama še ni končan, a tudi ni izgledov za skorajšnjo pomiritev. Tvornici ne pristanejo na ono ceno, ki jo zahtevajo producenti. V Beogradu se bo vršil ponovni sestanek zastopnikov obeh skupin na katerem se bo skušala doseči pomiritev.

Največji jugoslovenski trgovski parobrod je prispel te dni v Dubrovnik. Imenuje se »Glavica« in je zgrajen v Angliji. Lastnica ladje je Dubrovačka parobrodarska plovilna.

Nov premovalnik je bil odkrit v Jadran-dolu med Kraljevim in Raško. Premog ima 6500 kalorij. Ležišče premoga je oddaljeno 75 km od proge.

Izveštaj o poslovanju Trgovne in obrtniške komore u Zagrebu u toku 1924. Zagrebška Trgovska in obrtniška zbornica je izdala pod gornjim naslovom knjigo, obsegajočo 290 strani, v kateri je zabeleženo njeno obsežno delo tekom lanskega leta. Knjiga more služiti tudi kot dober pregled vseh važnejših dogodkov na gospodarskem polju v naši državi, ker se ne peča samo z zadevami, ki se tičejo izključno njenega okoliša. Vsebinska knjiga je razdeljena v naslednje rubrike: Občne zadeve zbornice,

Notranje zadeve zbornice, Trgovina in trgovinsko pravo, Zunanja trgovina, Obrt in obrtno pravo, Industrija, Carinske zadeve, Denarstvo, Davki in davatve, Promet, Pošta, brzojav in telefon, Mednarodni odnosi, javna uprava, Socialna politika, Strokovno Solstvo, Komunalni posli, Razno, Statistični podatki in popisi ter Dodatek.

»Poloprivredni glasnik«, št. 7, je izšel te dni z zanimivo vsebino iz vseli panog kmetijstva. List izhaja v Novem Sadu ter je pisan deloma v cirilici, deloma v latinici. Izhaja dvakrat mesečno ter stane letno: za posameznika 130, za društva na 160 Din. Uredništvo se nahaja v Novem Sadu, Petra Zrinjskog ulica 2.

Zakup državnega premovalnika v Ma-jevici. Z rešenjem ministarstva za šume in rudnike bo te dni dan v zakup privatnemu podjetniku veliki državni premovalnik v Ma-jevici.

Razglas o virementih in proviziji po čekovnih računih. Da se udeležencem pri poštne-čekovnem prometu olajša uporabljanje čekovnih računov, zlasti pri dispozicijah imovine po čekovnih računih, zaračunava poštna hranilnica izza 1 t. m. provizijo do zneskov 30.000 Din s pol promile, za vsak znesek, ki presega to svoto, pa se zaračunava provizija z eno četrtino promila. Pri tej priliki se opozarja lastniki čekovnih računov na to, da so dispozicije v virementu (to je v korist drugega čekovnega računa) kakor tudi dispozicije v korist čekovnih računov Narodne banke pri poštne hranilnici in njenih podružnicah v Sarajevu, Ljubljani in Zagrebu, nadalje, dispozicije v korist žirovnih računov pri Narodni banki provizije popolnoma oproščene.

Upostava transportne kontrole v Zagrebu. V komercialnem oddelku direktacije državnih železnic v Zagrebu je zopet upostavljena takozvana transportna kontrola, ki je bila nekaj časa ukinita. Njena naloga je nadzorovanje transportne službe glede na hitro in predpisno odpravo blaga ter na podlagi opazovanja tudi stavljene predlogov v svrhu boljšega razvoja te službe.

Povišanje italijanskih železniških tarif. Iz Rima poročajo, da so se v svrhu kritja mezdnih povišanj državnim nameščencem povišale italijanske železniške tarife. Povišanje stopi v veljavo 15. t. m.

Avstrijsko-italijanski tarifni pogodba. V početku prošlega tedna sta se izmenjali v Rimu ratifikacijski listini tarifnega dogovora, sklenjenega letos januarja med Avstrijo in Italijo. Dogovor, ki je bil predviden že v avstrijsko - italijanski trgovinski pogodbi, obsega v glavnem medsebojna znanja pri tovarniških postavkah za proizvode druge države. Tako bo Avstrija za italijansko južno sadije in vino uporabljala pri uvozu v Avstrijo posebno ugodno tovarniško postavko, dočim se bodo na drugi strani po italijanskih progah transportirali gotovi avstrijski predmeti, zlasti les, po znižanih postavkah. Ta pogodnost velja samo za medsebojni trgovinski promet, a ne za tranzitni.

Obtok bankovcev v Avstriji je po izkazu 31. marca narasel za 77,82 milijona na 789,78 milijona šillingov.

Enake dividende dunajskih bank kakor lani. Kakor poročajo iz Dunaja, izplačujejo tamošnje velebanke enake dividende kakor v lanskem letu.

Popusti na avstrijskih železnicah. Naš konzulat v Gradcu je sporočil naši Trgovski in obrtniški zbornici potom ministarstva trgovine in industrije, da je ravnateljstvo železnic v Avstriji odobrilo 50 odstotni popust na železniških tarifah, za prevoz blaga za: 1) razstavo dekorativne obrti in industrije, ki se bo vršila v Parizu od 1. maja do 31. oktobra 1925; 2) razstavo umetnin v Solnogradu od 5. do 20. t. m.; 3) veliki vzorčni sejem v Zagrebu od 20. t. m. do 4. maja 1925.

Mednarodni vzorčni sejem v Budimpešti. Budimpeštanska trgovska in obrtniška zbornica bo priredila od 18. do 27. t. m. v Budimpešti mednarodni vzorčni sejem. Posetniki morajo imeti potni list. Madžarski vizum ni potreben. Posetniki z legitimacijami imajo pravico do 50 odstotnega popusta na jugoslovenskih in madžarskih železnicah.

Za prostovoljno oddajo kapitala v Franciji. Iz Pariza poročajo, da se je te dni posvetovali kabinetni svet o finančnih osnutkih. Finančni minister de Monzie je poročal o svojem sanacijskem načrtu in se je dosegljivo popoln sporazum. Minister je izjavil, da

ričarjevi in Osredkovih nič. Zvozili so na pokopališče dva cela vozčka.

IV.

Poslednjikrat razgla da na Veliko soboto jutraj. In nato kuri četa grmado, ki bo ta dan blagoslovljena.

Tema je in nebo nekoliko oblačno. Luna se od časa do časa prikaže izza oblakov in pokuka na naše mlade junake.

Ze davno so ukresali ogenj in zdaj se že grejejo ob prvih plamenih. Pripovedujejo si zgodbe tega tedna in kako so kurili lansko leto. Pa ni vseh tu pri grmadi! Jernejca ni! Pa ni šel žabe lovit! Žabe lovit sta šla samo Anžinov in Mohorjevi. Kje je Jernejec?

Okoli Jurčkove hiše se nekdo plazi, in pa okoli Gorčarjeve. Osredkov pes smujlivo laja. Toda kmalu lajanje utihne...

Jernejec se kmalu vrne z naročjem drv.

»To-le sem vzel žim!« In vsi so vedeli, kje.

Par minut nato so padale z zvonika obsojene razgle in nato na ogenj.

Osredkovega psa so našli zastrupljenega za platom. Le kdo ga je!...

se je opustil načrt nove izdaje papirnatega denarja in trgovinske svrhe in da novi načrt obsega samo prostovoljno oddajo kapitala, ki je obrestljiva. Višina obrestne mere se ni določena.

Ravnatelj bolgarskega državnega proračuna. Iz Sofije poročajo: Pri debati o proračunskem predlogu je finančni minister Todorov v ekspoziciji ugotovil, da je ravnatelj v proračunu zbog zmanjšanih izdatkov zagotovljen. Minister je našel mere, ki so se podvezle v svrhu stabilizacije bolgarskega leva ter opozoril na to, da se državni dolg pri Narodni banki počasi manjša.

Plačilne težkote moravškega sladkornega kongresa. Praška »Tribuna« poroča, da se nahaja Zveza kmetijskih sladkornih tvornic v Olomucu v plačilnih težkočah. Prišlo bo najbrže do tihle likvidacije kongresa.

Ustanovitev nemške banke v Egiptu. »Morning Post« poroča iz Kaira: Skupina nemških bankirjev pripravlja ustanovitev nemške banke v Egiptu. Glavica bo znašala 5 milijonov funtov.

Borze

7. aprila.

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanje, druge ponudbe in v oklepajih kupciški zaključki). Vrednote: 7% posojilo 0-61, 4,5% kranjsko posojilo 1917. 0-21, vojna škoda 160-161 (160), Celjska posojilnica 210-212, Ljubljanska kreditna 217-0, Merkantila 110-128, Pražedona 828-838, Kreditni za trgovino 190-200, Strojne 0-134, Trbovlje 405-406, Vevče 100-107, Nihag 50-0, Stavbna 265-280. — Blago: zaključki: cerovi krili, 2 m dolžine, od 25 cm premera naprej, brez velikih grč, 100 kg. (18); bukovno ogelje, vilano, 60 Podbrdo, 1. vag. (118); turščica, promptna, 1. parleta Jelenice, 1 vag. (210). Napram večerai ni posebnih sprememb v ponudbah in povpraševanjih. Med drugim se je ponujala ameriška pšenica Rosafé, 79-80 kg, 100 Postojna tranz, po 450 Din.

ZAGREB. V efektnih položajih nadalje slab. Promet v bančnih papirih je bil nekoliko slabši. — V devizah je bila tendenca danes slabša. Deviza je bilo dovolj. Zaključni tečaj so se začeli na nižji bazi kakor večeraj, a so tekom sešestaka v poznejših devizah dalje popustili. Narodna banka je delno intervenirala v čehih na Prago in Švico. Promet je bil srednji; nekaj večji je bil le v devizah na Italijo, New York in London. Notirale so devize: Dunaj 862 — 882, Berl'n 1467,5 — 1482,5, Italija izplačilo 250,7 — 253,7, London izplačilo 295,03 — 298,03, New York ček 61,23 do 62,23, Pariz 315,5 — 320,5, Praga 182,25 do 185,25, Praga ček 182,25 — 185,25, Švica 1189 — 1199, ček 1189 — 1199; efekti: bančni: Trgo 15 — 16, Eskompta 105 do 106, Hipo 58 — 59, Jugo 98 — 100, Ljubljanska kreditna 225 — 227, Pražedona 830 — 840, Slavenska 0 — 72, Narodna 0 do 3700; industrijski: Eksploatacija 42 do 44, Iels 60 — 62, Narodna žumska 30 — 35, Nihag 44 — 50, Gutmann 435 — 440, Slavenska 54 — 55, Trbovlje 400 — 418, Vevče 100 — 0; državni: 7-odst. posojilo 61 do 61,5, agrarne 0 — 30, vojna škoda per kasa 159 — 159,5, obračun 158,5 — 159.

BEOGRAD. Zaradi pravoslavne praznika Blagovesti borza ni poslovala.

CURIH: Beograd 8,40, New York 518, London 24,79, Pariz 26,60, Milan 21,20, Praga 13,35, Budimpešta 0,0072, Bukarešta 2,45, Sofija 3,775, Dunaj 72,85.

TRST: Beograd 39,50 — 39,70, Dunaj 340 — 350, Praga 72,50 — 72,90, New York 24,40 — 24,50, Curih 471 — 473. (Valute niso kotirale).

DUNAJ: Beograd 11,47 — 11,51, Berlin 168,75 — 169,35, London 33,955 — 34,055, Milan 29 — 29,12, Pariz 36,39 — 36,55, Praga 21,05 — 21,13, Curih 136,95 — 137,45, dinarji 11,45 — 11,51, dolarji 707,50 — 711,50, lire 29,08 — 29,28.

PRAGA: Beograd 54,75, Dunaj 477, Rim 138,50, Curih 653,50.

BERLIN: Beograd 6,79, Dunaj 59,06, Praga 12,435, Curih 50,985.

NEWYORK. Beograd 1,62, Italija 4,095, London 4,785, Pariz 5,145, Praga 2,9625, Švica 19,31.

Sport

Službeno iz LNP.

(Seja u. o. z. dne 1. IV. 1925.)

Akceptira se pogodba Uprave igrišča S. K. Primorje za odigravanje prvenstvenih tekem drugorazrednih klubov pod istim pogoji kot z Upravo sportnih prostorov S. K. Ilirije.

Vzame se na znanje dopis I. S. S. K. Maribor z dne 21. III. 1925, v katerem sporoča svoj novi odbor: preds. g. C. M. Toman, tajnik g. dr. I. Sestan.

Z ozirom na dopis tiskovnega zavoda »Zvon«, Zagreb, z dne 27. marca t. l. se pozivajo klubi LNP, da pošljejo navedenemu zavodu slike svojih moštvi in kratke historijate svojega kluba. Dopise naj se naslovi na: »Zvon«, pučki nakladni i tiskovni zavod, podružnica Zagreb, Hatrova ul. 12.

Koopirira se v u. o. g. Kunaver na mesto odstopivšega odbornika g. Klapaleka, kateremu se izreka za dosedanje delovanje v LNP. zahvala.

Vzame se na znanje dopis Kärntner-Fussball-Verbanda, Celovec, z dne 14. III. 1925, št. 2/25, ter se akceptira 26. april kot termin za odigranje revanšne medmestne tekme Ljubljana: Celovec v Celovcu.

Dopis S. K. Rapid, Maribor, z dne 18. III. se vzame na znanje ter se odstopi JNS.

S. K. Iliriji se izreče ukor, ker ni poskrbela ob priliki tekme Ilirija: Slovan dne 25. III. v drugem polčasu za stranskega sodnika Klubom LNP. se sporoča, da je JNS ukinil z dnem 23. III. 1925. zabrano igranja z S. K. Slavija, Osijek.

Prostnji igrača Spilaha (S. K. Hermes) z dne 1. IV. 1925. se na podlagi § 10. pravilnika JNS ugedi.

Klubom LNP se po naročilu JNS priporoča, da po možnosti sklepajo tekme s klubi italijanskega, madžarskega, nemškega in švicarskega saveza. Tem tekam se posveča največ pozornosti za moralni uspeh. — Tajnik: L.

Ilirija: Rapid 2:0 (2:0)

Nedeljska prvenstvena tekma med prvacom Slovenije Ilirijo in njegovim sedanjim najhujšim rivalom mariborskim Rapidom je privabila na igrišče za mariborske razmere veliko število gledalcev, ki pa so bili glede sportnega užitka precej razočarani. Tekma je bila zelo ostra. Ilirija je nastopila razven desnega krila s svojim kompletnim prvim moštvom, vendar pa ni mogla pokazati one igre, ki se je od nje pričakovala. Igra je bila precej odprta, kar je zasluga zlasti krilskih vrste Rapida. Šele proti koncu prvega polčasa je krilska vrsta popustila. To so izrabili Ljubljančani ter v dveh minutah zabili dva gola. V drugi polovici pa je igra postala precej nefair. Sodnik g. Ocha, ki je sodil precej nesigurno je izključil od Ilirije Gabeta, od Rapida pa Klippstädterja in Rüdla. Na obeh strtnih sta bili najboljši obrambi.

Se nekaj nedeljskih tekem. Havre: Fau-listano (Brazilija): repr. Havre 2:1. Dresden: Čehoslovan, Košire: Dresdener Sport klub 2:2 (1:1).

Ostmark, Dunaj: Ilirija. Na Velikonoč-ne praznike gostuje v Ljubljani dunajski profesionalni klub Ostmark, ki nastopi v nedeljo in ponedeljek proti našemu prvaku Iliriji. Ostmark je padel pretežno jesen sicer v II. ligo, toda spada po svoji kakovosti med najboljše dunajske klube. Absolviral je po Jugoslaviji že celo vrsto gostovanj, in sicer skoro brez izjeme z zmagovitimi izidom. Nad Ilirijo je zmagal jeseni po jako lepi igri 4:0.

Damska sekcija S. K. Ilirija. V četrtak, 9. t. m. skupni trening s Hermesom, v soto 11. t. m. s Laskom. Pozivam vse da d.e, da se radi predstojećih tekem sigurno in točno udeležujejo treningov. — Načelnik.

Klub kolesarjev in motociklistov Ilirija vabi svoje člane dirkače, da se udeležijo italijanskih dirk, razpisanih po kol. sek. S. K. Primorja na velikonočne praznike. Tozile ne prijave naj se izročijo najkasneje do četrtka 9. t. m. v roke g. Fr. Ogrina, Gospodstva cesta 14. — Odbor.

Nov sportski klub v Karlovcu. Te dni se je osnoval v Karlovcu plavalni in veslaški klub »Karlovačko Sportsko Udrudjenje«, ki bo poleg vodnih sportov gojil tudi lahko-atletiko.

Tennis sekcija S. K. Ilirije išče oskrbnika za svoje tennis prostore in garderobo za tekočo sezono od aprila do septembra. Prijava in ponudbe je nasloviti na tvrdko J. Gorec, Ljubljana, Dunajska cesta, palače Kreditne banke.

Kolesarske dirke za velikonočne praznike. Dne 12. in 13. t. m. priredi koles. sekcija S. K. Primorje kolesarske dirke, ki vzbujajo ne samo pri kolesarjih, temveč tudi pri ostali športni publiki veliko zanimanje. Že ob priliki enake prireditve lanskega leta se je pokazal interes, ki vlada za slične prireditve. Res je, da nimamo za take namene pripravih stadijonov, kar pa je z ozirom na slabe finančne razmere klubov razumljivo. Klub temu žrtvujejo klubi maribor, da se tudi v tem oziru opomore kolesarski sport. Tudi porgam nedeljskih dirk nam jamči, da bo prireditve nad vse interesantna. Predvsem se pričakuje oster boj med slovenskimi in zagrebškimi dirkači. Program obsega sledeče točke: 1.) Časni krog. 2.) Novinec 5 krogov — 2 km. 3.) Juniorji 5 krogov — 2 km. 4.) Seniorji 5 krogov — 2 km. 5.) Glavna dirka — 25 km — 10 km. 6.) Damska dirka 5 krogov — 2 km. 7.) vojaška dirka 5 krogov — 2 km. 8.) Dirka pomožnih motorjev 25 krogov — 10 km. 9.) Dirka v pari (po vzorcu šestdnevni dirki) 50 krogov — 20 km. 10.) Handicap 10 krogov — 4 km. 11.) Tolažilna dirka 5 krogov — 2 km. V ponedeljek 13. aprila se vrši otvoritvena dirka. Najprivlačnejše točke so 4., 5., 8. in 9. Dirke se vrše na dirkališču igrišča Primor

Eidni neslišni pisalni stroj
L. C. Smith & Bros, Mod. 8.
L. BARAGA, LJUBLJANA,
 Selenburgova ulica št. 61.
 Telefon št. 990.

Velika zaloga klobukov
 za gospode in dečke.
 Različne čepice.

Pozor! Ali že veste! Pozor!

trgovina **Marija Rogelj**
 sedaj nahaja na

Sv. Petra cesti šte. 28
 poleg Kolesarske ulice.

Priporoča svoje krasno spomladansko zalogo štofov, cajgov, klobukov, cečirja, oksforda, delena kambrika, šlona, bele in ružave kotelne, platna za rjuhe, dalje moške in ženske perile, svilene jumperje, krasne rute in šerne, kravate, nogavice, pavelo in drobnarije.

Povsod so javno govori, da se ni meni dobro in da cenila dobi! Marija Rogelj.

Za velikonočni nakup
 se priporoča

modna trgovina **Peter Sterk,**
 LJUBLJANA, Mestni trg št. 18.
 Blago prvotno. Cene solidne. Postrežba točna.

Rast las zaiamčuje „LEDA“
 zakonito zavarovano sredstvo proti plešavosti
 izpadanju las in prhlju. Dobiva se vseh lekarnah, drogerijah in brivnicah, ali pa ga pošljo po povzetju za 100 Din (in 10 Din poština).
 Kosmetični laboratorij „LEDA“ v Zagrebu, Nikoličeva 1.

Svetovnoznano
SIMON CREMO in
SIMON MILO
 priporoča
PARFUMERIJA
„STRMOLI“
 LJUBLJANA, Pod tračjo 1.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ul. 50 (v lastnem poslopiu).

Obrestovanje vlog, nakup in prodaje vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, prečumi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits ltd. ltd.
 Brzojavke: Kredit Ljubljana Telefon 40, 457, 548,
 805 in 806

V neizmerni žalosti naznanjamo, da je naša srčno ljubljena mati, stara mati, sestra in teta, gospa

Marija Janežič roj. Kobenter

v pondeljek, dne 6. aprila po dolgi mučni bolezni preminula.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v sredo, dne 8. aprila ob 10. dopoldne iz hiše žalosti na pokopališče v Št. Jakobu v Rožu. Leše na Koroškem, 6. aprila 1925.

Zalujoči ostali.

„Pri nizki ceni“
Ign. Žargi, Ljubljana

Sv. Petra cesta šte. 3.

priporoča cenj. odjemalcem veliko izbira raznega perila, prvotne svil. flora in vsake vrste damskih, moških in otroških nogavic ter jumperjev, obleke, predpasnikov, vsake vrste kravate, svilene in pletene samoveznice itd.

- po priznani nizkih cenah. -

Modni salon

Barborič-Završan

Ljubljana, Mestni trg št. 7

priporoča veliko zalogo svilenih klobukov, slamičkov in nakita po zelo nizkih cenah.

Slamički od 80 dinarjev naprej.

Potnik

dobro vpeljan v alkoholni stroki, se išče za Dravsko dolino, okraj Ormož in Prekmurje. — Oferte pod šifro „POTNIK“ na Aloma Company, Ljubljana.

1911-a

Obrtniki, ščarji, pleskarji pozor

veliko odprodajo

raznih lakov iz svetovnoznane tovarne Carl Tiedemann

po znatno znižanih cenah nudi

tvrdka

Stanko Floriančič

Sv. Petra cesta št. 35.

Podpisani naznanjamo, da je naš ljubi soprog, oče, tast in brat, gospod

Viktor Schiffer

trgovec in posestnik,

dne 6. aprila 1925 ob 9. zvečer, previden s tolažili svete vere, mirno zaspal.

Pogreb se vrši v sredo, 8. aprila ob pol 3. popoldne iz hiše žalosti, Mestni trg 19 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, 7. aprila 1925.

Marija Schiffer roj. Hudovernig, soproga.

Dr. Viktor Schiffer,
 Franc Schiffer,
 sinova.

Matilda Seemann
 roj. Schiffer,
 Hermine Schiffer,
 sestr.

Nelena Schiffer roj. Petelin, snaha.

Brez posebnega obvestila.

Naznanamo pretužno vest, da je naša ljubljena soproga, mama, tašča in stara mama, gospa

Avgusta Brežnik rojena Rieder

soproga gimn. ravnateljice in vladnega svetnika v p., danes ob 14. uri po dolgi mučni bolezni mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v sredo, 8. t. m. ob 15. uri iz hiše žalosti v Kandiji na šmihelsko pokopališče.

NOVO MESTO, dne 6. aprila 1925.

Rodbine Brežnik-Pirnat-Majzelj.

Brez posebnega obvestila.

1917-a

„Opeka“

prvotne zidake, priporoča opekarna

„Emona“ d. d.

v Ljubljani. — Tovar na Viču (Brdo). — Pisanje v Pražakovi ul. 3, pridišče. 114-a

Išče se za večje tovarniško podjetje

pomožni strojnik

neoznjen, ki je samostojen in vešč v vseh strojno ključavničarskih poslih in strugarstvu. Prednost imajo oni, ki so bili zaposleni pri velikih lokomobilih s kondenzacijo in žagah. Ponudbe z izpričevanji ter zahtevki plače na „Publicitas“ d. d. oglašni zavod, Ljubljana, Selenburgova ul. 7. pod št. „Za-4706“ 4706

Jugoslovensko Novinarsko Udruženje, sekcija Ljubljana, sporoča žalostno vest, da je danes ob 7. zjutraj preminul njegov član in bivši dolgoletni odbornik, rezervni kapetan, urednik

Milan Plut

Pogreb dobrega tovariša bo v četrtek, 9. t. m. ob 3. popoldne iz mrtvašnice splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Pokojnika priporočamo v blag in trajen spomin. V Ljubljani, 7. aprila 1925.

Za odbor Ljubljanske sekcije JNU
Stanko Virant, t. č. predsednik.

Gluboko užaloščena javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je moj iskreno ljubljani brat, gospod

Milan Plut

urednik „Jutra“, kapetan v rezervi itd.

danes zjutraj ob 7. po težkem trpijenju preminul v 45. letu svoje starosti. Žalni sprevod se bo vršil v četrtek, dne 9. aprila ob 3. popoldne iz mrtvašnice splošne državne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana—Rožna dolina, 7. aprila 1925.

Amalija Zorčič roj. Plut, sestra.

Udruženje rezervnih oficirov i ratnika, odbor Ljubljana, javlja, da je njegov ustanovni član in bivši predsednik, tovariš

Milan Plut

urednik, rez. pešad. kapetan II. klase

danes preminul.

Idealnemu tovarišu, poborniku nacionalne ideje ohranimo časten spomin.

Ljubljana, 7. aprila 1925.

Konzorcij „Jutra“ naznanja žalostno vest, da je umrl gospod

Milan Plut

urednik „Jutra“

Pogreb se vrši v četrtek 9. aprila ob 15. iz državne bolnice v Ljubljani.

Zvestega sotrudnika in odličnega novinarja ohranimo v trajnem hvaležnem spominu.

Za konzorcij „Jutra“

Adolf Ribnikar, dr. Albert Kramer

Naš zvesti dolgoletni tovariš in prijatelj

Milan Plut

urednik „Jutra“, kapetan v rez. i. t. d.

je danes zjutraj preminul. K večnemu počitku ga spremimo v četrtek popoldne iz splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Blagega tovariša ohranimo v trajnem spominu.

Ljubljana, dne 7. aprila 1925.

Uredniki „Jutra“